

Obec Brehy

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE **Brehy**

// ÚZEMNÝ PLÁN OBCE BREHY – ČISTOPIS NÁVRHU

// Návrhové obdobie:

do r. 2025

// Dátum spracovania:

jún 2010, čistopis: január 2011

// Obstarávateľ dokumentácie:

Obec Brehy

// Poverený obstarávaním dokumentácie:

Ing. Martina Pavlovkinová

odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 154

// Spracovateľ dokumentácie:

Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

- * územné plánovanie, urbanistické štúdie
- * posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA/SEA)
- * programy rozvoja bývania / hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- * projekty zveladenia a regenerácie sídiel

Obsah

A. Textová časť

1. Základné údaje	4
1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a určenie problémov na riešenie	4
1.2 Zhodnotenie doterajšieho územného plánu	6
1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním	6
1.4 Zoznam východiskových podkladov	6
2. Riešenie územného plánu obce.	8
2.1 Vymedzenie riešeného územia.	8
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	10
2.3 Širšie vzťahy a riešenie záujmového územia obce	10
2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické predpoklady rozvoja obce	16
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	21
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce	27
2.7 Podrobný opis návrhu funkčného využitia územia obce podľa funkčných subsystémov	35
2.7.1 Bývanie	
2.7.2 Občianske vybavenie a sociálna infraštruktúra	
2.7.3 Výroba a skladové hospodárstvo	
2.7.4 Rekreácia a cestovný ruch	
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	39
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území	41
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami	43
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	45
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	50
2.12.1 Doprava	
2.12.2 Vodné hospodárstvo	
2.12.3 Energetika	
2.12.4 Telekomunikačné a informačné siete	
2.12.5 Civilná ochrana obyvateľstva	

2.13	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	66
2.14	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	70
2.15	Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.	70
2.16	Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely	71
2.17	Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	74
3.	Závazná časť riešenia	75
3.1	Zásady a regulatívy priestor. usporiadania a funkčného využitia územia	75
3.2	Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia	85
3.3	Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia	85
3.4	Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia	85
3.5	Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt	86
3.6	Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability	88
3.7	Vymedzenie zastavaného územia obce.	90
3.8	Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	90
3.9	Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov a pre asanáciu	92
3.10	Zoznam verejnoprospešných stavieb	92
3.11	Vymedzenie častí územia pre podrobnejšie riešenie na úrovni zóny	94
3.12	Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb	94
B.	Grafická časť	
1.	Výkres širších vzťahov, M 1: 50000	
2., 3.	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (s vyznačením záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb), M 1: 10000, M 1: 5000	
4.	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia, M 1: 5000	
5.	Výkres riešenia verejného technického vybavenia, M 1: 5000	
6.	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny (vrát. návrhu MÚSES), M 1: 10000	
7.	Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely, M 1: 5000	

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a určenie problémov na riešenie

Dôvody obstarania územného plánu

Obec Brehy nemá aktuálnu územnoplánovaciu dokumentáciu na úrovni obce. Stavebné a rekonštrukčné aktivity v území sa doposiaľ uskutočňovali bez koncepčného podkladu, len na základe územných rozhodnutí. Pôvodný územný plán mesta Nová Baňa nepočítal v niekdajšej miestnej časti Brehy so žiadnymi rozvojovými zámermi.

Dôvodom pre spracovanie územného plánu je potreba právne záväzného dokumentu s jednoznačne stanovenými regulatívami pre stavebné aktivity a využívanie prírodných zdrojov. Tieto sú nevyhnutné pre harmonický rozvoj obce v súlade s princípmi udržateľného rozvoja a pre zachovanie identity obce. Ďalej bolo nutné zosúladiť zámery obce a iných subjektov s požiadavkami rozvojových dokumentov na úrovni regiónu – s ÚPN VÚC Banskobystrického kraja, ako aj definovať územný priemet miestnej stratégie (PHSR obce Brehy) a regionálnych stratégií.

V poslednom období sa tiež systematicky zvyšuje tlak na obce, aby svoj rozvoj koncepčne usmerňovali na základe plánovacích dokumentov. Pripravuje sa zníženie hranice ustanovujúcej obciam povinnosť spracovania územného plánu obce na 1000 obyvateľov.

So spracovaním územného plánu obce počíta aj Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu Nová Baňa, v časti špecifickej pre obec Brehy. Potrebu tohto dokumentu zdôrazňuje v rámci prioritnej osi 1, opatrenia 1.2.

Za danej situácie obec Brehy z vlastného podnetu iniciovala obstaranie územnoplánovacej dokumentácie. Na základe výsledkov verejného obstarávania služby vybrala spracovateľa územnoplánovacej dokumentácie, ako aj osobu odborne spôsobilú pre obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie (podľa § 2a stavebného zákona).

Hlavné ciele riešenia

Cieľom Územného plánu obce Brehy je v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území. Návrhové obdobie územného plánu obce bolo v zadaní stanovené do roku 2025.

Ciele a smerovanie rozvoja územia územný plán podriaďuje požiadavkám ochrany životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom hľadá možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho najefektívnejší urbanistický rozvoj. Územný plán aplikuje relevantné princípy Ecocity, ktoré smerujú k naplneniu ideálu udržateľného rozvoja urbanistických štruktúr.

Nakoľko obec Brehy nie je veľkou obcou – počet obyvateľov obce nepresahuje 2000 a požiadavky na plochy pre územný rozvoj obce sa dajú vymedziť jednoznačne, s variantným riešením rozvoja sa neuvažovalo.

Základné ciele rozvoja obce stanovil Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu Nová Baňa a obce Brehy. Dokument bol vypracovaný na programové obdobie 2007 – 2013. Strategickú víziu rozvoja obce formuluje nasledovne:

- Obec Brehy bude dynamicky a všestranne sa rozvíjajúcou obcou, kde budú žiť spokojní ľudia v čistom životnom prostredí s dostatočným vzdelaním, ktoré im umožní uplatniť sa na trhu práce.

Ďalej definuje 3 prioritné osi, ktoré predstavujú hlavné cieľové oblasti rozvoja, a konkrétnejšie opatrenia:

- **Prioritná os 1. Dotvorí legislatívny rámec obce ako územno-technickej jednotky**
 - Opatrenie 1.1. Vysporiadať vlastnícke vzťahy medzi obcou Brehy a mestom Nová Baňa
 - Opatrenie 1.2. Vypracovanie, aktualizácia územno-plánovacej dokumentácie obce
- **Prioritná os 2. Skvalitnenie technickej infraštruktúry**
 - Opatrenie 2.1. Vybudovanie kanalizácie a ČOV
 - Opatrenie 2.2. Prestavba starej budovy ZŠ na polyfunkčné spoločensko-kultúrne zariadenie
 - Opatrenie 2.3. Rekonštrukcia miestnych komunikácií
 - Opatrenie 2.4. Rekonštrukcia verejného osvetlenia
 - Opatrenie 2.5. Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
 - Opatrenie 2.5. Riešenie bezpečnosti dopravy a chodcov na miestnych a štátnych komunikáciách v rámci obce
 - Opatrenie 2.6. Postupná údržba a obnova verejných priestranstiev a zelene v lokalite obecného parku, pomníka padlým v 1. sv. vojne, materskej škôlky
 - Opatrenie 2.7. Riešenie priestorového problému na cintoríne
 - Opatrenie 2.8. Sfunkčnenie cestného spojenia s Tekovskou Breznicou (už realizované)
 - Opatrenie 2.9. Vybudovanie obecnej kompostovacej plochy na bioodpad
- **Prioritná os 3. Podpora rozvoja športu, kultúry a turizmu**
 - Opatrenie 3.1. Doriešenie majetkovo - právnych vzťahov s mestom Nová Baňa vo veci športového areálu SOKOL
 - Opatrenie 3.2. Podpora rozvoja obecného športového klubu
 - Opatrenie 3.3. Podpora rozvoja turistického ruchu v obci
 - Opatrenie 3.4. Vybudovanie oddychovej zóny pre všetky vekové kategórie obyvateľov a návštevníkov (detský športový park)

- Opatrenie 3.5. Údržba, vyčistenie a sfunkčnenie a rozšírenie „plesá“ pri kaplnke Panny Márie v poli – prirodzeného neresiska štuky a jeho užívanie na rybárske účely
- Opatrenie 3.6. Skvalitnenie a dobudovanie letného tábora pre vodných turistov v lokalite za „ihriskami“

Uvedené zámery výstavby a rekonštrukcie infraštruktúry, ochrany životného prostredia sú relevantné aj z hľadiska územných aspektov rozvoja. Sú preto zakomponované do návrhu územného plánu obce.

1.2 Zhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec Brehy nemá aktuálnu územnoplánovaciu dokumentáciu na úrovni obce. Stavebné a rekonštrukčné aktivity v území sa doposiaľ uskutočňovali bez koncepčného podkladu, len na základe územných rozhodnutí. Pôvodný územný plán sídelného útvaru Nová Baňa, ktorý riešil aj katastrálne územie Brehy, je už neaktuálny a neplatný. Pre k.ú. Nová Baňa mesto obstaralo nový územný plán, ktorý sa už riešením k.ú. Brehy nezaoberá.

1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

Navrhované riešenie je v súlade s cieľmi, deklarovými v zadaní. Súčasne sleduje naplnenie požiadaviek na riešenie, uložených v zadaní. Zadanie k ÚPN obce Brehy bolo prerokované v zmysle §20 ods. 2, 3 a 4 zákona č. 50/1976 Zb. (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Výsledok prerokovania bol zhrnutý v Správe o prerokovaní zadania územného plánu obce Brehy a vyhodnotení pripomienok. Zadanie bolo posúdené Krajským stavebným úradom v Banskej Bystrici a následne ho dňa 27. 1. 2010 schválilo OZ obce Brehy.

1.4 Zoznam východiskových podkladov

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR / Esprit, 2002, 344 s.
- Atlas SSR, Bratislava: SAV a SÚGK, 1980
- Atraktívne centrum obce Brehy. Realizačný projekt revitalizácie centra obce, Ecoplán 2009
- Brehy – Pozoruhodnosti. KT Komárno, 2005
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brehy
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mikroregiónu Nová Baňa

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013.
- Program odpadového hospodárstva obce Brehy do roku 2005
- Projektová dokumentácia: Kanalizácia obce Brehy, Levice: JVS Vodaprojekt, 2009
- Protipovodňové opatrenia obce Brehy, PIO Keramoprojekt, Trenčín 2010
- Zámer EIA: Cortizo Slovakia a.s. – Sklad lisovaných Al profilov. Banská Bystrica : EnviroSan, 2004
- Správa o stave životného prostredia SR v roku 2005, MŽP SR a SAŽP, 2005.
- Územný plán VÚC Banskobystrického kraja v znení zmien a doplnkov, Urkea, 1998

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 Vymedzenie riešeného územia

Geografický opis územia

Riešené územie – k.ú. obce Brehy leží na západných svahoch Štiavnických vrchov na náplavovom kuželi Obecného potoka, ľavobrežného prítoku Hrona. Reliéf je vrchovinný, len na nive Hrona rovinný. Nadmorská výška má široké rozpätie od 200 až do 726 m.n.m. (na kóte Chlm); stred zastavaného územia je vo výške 248 m.n.m. Viac ako 600 m.n.m. dosahujú kóty Ostrý vrch (642 m.n.m.), Biela Skala (650 m.n.m.).

Podľa geomorfologického členenia (Atlas krajiny SR, 2002) patrí do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, celku Štiavnické vrchy a podcelku Hodrušská vrchovina.

Záujmové územie sa v zmysle regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Vass et al., 1986) nachádza v regióne Štiavnické vrchy. Na geologickej stavbe územia sa podieľajú andezity viacerých generácií produkované počas činnosti Štiavnického stratovulkánu a sedimenty neogénu a kvartéru údolnej nivy rieky Hron. Neogén je v záujmovom území zastúpený formáciou neovulkanitov – sopečnými tufmi a tufitmi (baden – spodný panón), andezitovými prúdmi (baden – sarmat), ryolitmi (vrchný sarmat – spodný panón), čadičom (pleistocén). Najväčšia časť vznikla koncom badenu v druhej andezitovej fáze.

Kvartér v záujmovom území reprezentujú predovšetkým terasové náplavy (štrky a piesčité hliny) rieky Hron. Prevažujú fluvialne sedimenty súvislej dnovej štrkovej akumulácie a nivných terás. V hornatých častiach je kvartér nepatrný (hlinito-kamenité sutiny, svahové hliny, hlinito - štrkové náplavy potokov).

Z hľadiska pôdných typov je riešené územie značne diferencované. Na zaplavovanej nive Hrona sa vyvinuli fluvizeme, v hornatej časti na vulkanických zvetralinách vznikli kambizeme a hnedé lesné pôdy.

Podľa klimaticko-geografických typov (Atlas krajiny SR, 2002) patria najnižšie položené časti v kotline do teplej klimatickej oblasti. Klíma je tu charakterizovaná teplou kotlinovou klímou s dlhým teplým letom, krátkym prechodným obdobím s mierne teplou jarou a jeseňou a krátkou chladnou zimou s krátkym trvaním snehovej pokrývky. Hornatinová časť riešeného územia patrí do mierne teplej klimatickej oblasti.

Priemerná ročná teplota na stanici Nová Baňa je 8,4 °C. Najteplejším mesiacom je júl a najchladnejším január. Priemerný počet letných dní v roku (viac 25 °C) je 45. Priemerný počet ľadových dní v roku (menej 0,1 °C) je 40. Ročný úhrn zrážok je 750 – 850 mm, pričom dolná hranica platí pre nižšie položené časti, horná hranica sa týka vrcholových častí pohoria. Najviac zrážok pripadá na letné mesiace (jún a júl), naopak minimálne množstvo spadne od januára do apríla. Priemerný počet dní so zrážkami viac ako 1 mm je

v oblasti Novej Bane 98,2 dní, viac ako 5 mm 45,5 dní. Snehová pokrývka sa v oblasti vyskytuje v priemere 50,2 dní ročne a jej priemerná výška je 12,3 cm.

Veterné pomery sú ovplyvňované okolitými pohoriami. Prevládajúcim vzdušným prúdením v riešenom území je severovýchodné, t.j. v smere údolia Hrona. Všeobecne však oblasť patrí k relatívne málo veterným oblastiam s priemernou rýchlosťou vetra 1 – 2,5 m/s. Z hľadiska zaťaženia územia prízemnými inverziami riešené územie spadá do kategórie mierne inverzných polôh. Inverzné teplotné pomery sa vyskytujú v doline Hrona.

Tab.: Priemerné mesačné teploty v rokoch 1931-1960 v °C – stanica Nová Baňa

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
8,4	-3,0	-1,0	3,4	8,8	13,6	16,8	19,0	17,8	14,0	8,5	4,2	-0,4

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Priemerné mesačné zrážky v rokoch 1931-1960 v mm – stanica Nová Baňa

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
754	49	52	52	50	74	75	80	71	47	67	74	63

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Častosť smerov vetra v % – stanica Nová Baňa

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezv.
1,4	26,6	7,7	5,1	8,1	10,7	5,6	4,2	19,2

Zdroj: SHMÚ

Hron riešeným územím nepreteká, jeho koryto tvorí hranicu katastrálneho územia. Katastrálnym územím pretekajú viaceré malé vodného toky. Z nich najvýznamnejšie sú Obecný potok a Liešňanský potok. Jedinou vodnou plochou je jazierko (pleso) pri bývalom areáli ŠM. Vodné plochy (vrátane vodných tokov) majú výmeru len 6,0 ha, t.j. 0,48 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Tab.: Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie obce Brehy

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	506052
záhrady	316429
trv. tráv. porasty	1518698
lesné pozemky	9469387
vodné plochy	60029
zast. plochy a nádvoría	314287
ostatné plochy	178721
spolu – k.ú.	12364674

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Hranice riešeného územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. katastrálnym územím obce Brehy. Katastrálne územie je kompaktné. Jeho osou je Obecný potok.

Zastavané územie obce je v rámci katastrálneho územia umiestnené excentricky, na jeho severozápadnom okraji, na hranici s k.ú. Nová Baňa. Okrem hlavnej sídelnej jednotky sa v katastrálnom území obce nenachádzajú iné sídelné formy. Celková výmera katastrálneho územia je 1236,7 ha. Pri počte obyvateľov obce 1088 (v r. 2008) dosahuje hustota osídlenia 88 obyvateľov na km², čo je mierne pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²). V minulosti k.ú. Brehy zahŕňalo aj časť pozemkov dnešného k.ú. Nová Baňa. Výhľadovo je vhodné doriešiť úpravu katastrálnych hraníc.

Hranice katastrálneho územia tvorí na juhozápade na kratšom úseku Liešňanský potok, na severnom okraji ľavý breh rieky Hron. Inde prebiehajú lesnými porastmi bez zreteľných ohraničujúcich prvkov. Katastrálne územie obce Brehy susedí s katastrálnymi územiami 5 obcí:

- k. ú. Rudno nad Hronom – severozápade
- k. ú. Tekovská Breznica – na juhozápade
- k. ú. Uhliská – na východe
- k. ú. Pukanec – na juhu
- k. ú. Nová Baňa – na severe

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

V záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrického kraja, vyhlásenej Nariadením vlády SR č. 263/1998, v znení aktuálnych zmien a doplnkov sú určené niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne požiadavky vzťahujúce sa na riešené územie:

V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- (1.6) podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry; (1.6.1) podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa: nitriansko-pohronskú rozvojovú os: Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen
- (1.7.1) podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností
- (1.7.2) zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať

historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov

- (1.7.3) pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.
- (1.7.4) vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života

V oblasti hospodárstva

- (2.1) vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj; (2.1.1) prednostne sa zamerať na rozvoj pracovných príležitostí v okresoch, kde dlhodobo miera nezamestnanosti presahuje 20%, a to najmä v okresoch Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Žarnovica, Lučenec, Poltár a Revúca; (2.1.3.1) podporovať rozvoj priemyselných parkov a technologických parkov v mestách Banská Bystrica, Krupina, Lučenec, Nová Baňa, Poltár, Žarnovica ...
- (2.2.1) rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
- (2.2.7) zosúladiť stav evidencie pozemkov s ich skutočným stavom – prevod zalesnených nelesných pozemkov do lesných pozemkov
- (2.2.8) vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva prioritne v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného odchovu hospodárskych zvierat, v súlade s ochranou životného prostredia a zdravou výživou
- (2.2.9) vytvárať podmienky pre obnovu trvalých trávnych porastov v súlade s udrжанím ekologickej stability územia a zachovania krajinného rázu
- (2.2.10) stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia
- (2.3.3) utvárať územnotechnické predpoklady na ...g) rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia v územiach ovplyvnených exhalátmi priemyselnej výroby (staré ekologické záťaž)
- (2.4.1.1) vytvárať územno-technické podmienky na budovanie priemyselných parkov, vedecko-technologických parkov a priemyselných zón

- (2.4.2) na budovanie priemyselných parkov prednostne využiť areály nefunkčných priemyselných zón a objektov
- (2.4.3) revitalizovať územia existujúcich priemyselných areálov
- (2.4.4) vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania
- (2.4.5) podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov

V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- (3.1) usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky
- (3.10) Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu nadregionálneho a regionálneho významu: (3.10.4.) Pohronský región CR (15) – Hriňová, Štiavnické Bane, Sv. Anton, Prenčov, Sklené Teplice, Nová Baňa, Žarnovica
- (3.14) vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
- (3.18) podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny

V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- (4.1) rešpektovať územné vymedzenie, podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov
- (4.5) rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability
- (4.8) zosúladiť trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, prípadne budovaním funkčných ekoduktov
- (4.9) eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- (4.10) rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi

vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice)

- (4.11) zabezpečiť nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej
- (4.12) zabezpečiť zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov

V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- (5.1) Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- (5.4) Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní pamiatkového fondu, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Obdobne vytvárať podmienky pre ochranu pamätihodností miest a obcí a spolupracovať s orgánmi samosprávy miest a obcí.
- (5.5) Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- (5.11) Vytvárať podmienky pre ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine (objektov hradov, kaštieľov a ich ruín) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, krajinných, spoločenských, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných, alebo umelecko-remeselných hodnôt. Vytvárať podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie charakteristického vzhľadu krajiny, jej kvality a historických panorám v krajine.
- (5.12) Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, so snahou o

zachovanie charakteristických črt krajiny, v súlade s typológiou krajiny v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.

- (5.13) Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.
- (5.14) Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- (6.1.38) pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás

V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- (7.1.3) realizovať prepojenie Západoslovenskej vodárenskej sústavy so Stredoslovenskou vodárenskou sústavou cez oblastné a skupinové vodovody Gabčíkovo a Žiar nad Hronom – Žarnovica – Hronský Beňadik (zdroje Gabčíkovo a VN Turček)
- (7.1.11) postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov d) výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV
- (7.1.12) v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línii a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu
- (7.1.13) v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami
- (7.2.7) rezervovať priestor na výhľadovú realizáciu dvojitého 110 kV vedenia v smere Rz ŽSR Kozárovce – Rz Žarnovica, s uvažovaným prepojením na navrhovanú rozvodňu a transformovňu v Novej Bani

V oblasti sociálnej infraštruktúry

- (8.3.1) rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím

V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- (9.3.2) ochranu vodárenských tokov a ich povodí podľa vyhlášky MP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov

II. Verejnoprospešné stavby

- (8.4) rezervovanie priestoru pre výhľadovú realizáciu dvojitého 110 kV vedenia v smere Rz ŽSR Kozárovce – Rz Žarnovica, s prepojením na navrhovanú rozvodňu a transformovňu v Novej Bani

Závazná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrického kraja je záväzným podkladom pre riešenie Územného plánu obce Brehy.

2.3 Širšie vzťahy a riešenie záujmového územia obce

Obec Brehy patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Žarnovica a Banskobystrického kraja. Okres Žarnovica má rozlohu 426 km² a 27 879 obyvateľov. Podľa rozlohy je druhým najmenším a podľa počtu obyvateľov tretím najmenším okresom v kraji. Vznikol rozčlenením pôvodného „veľkého“ okresu Žiar nad Hronom po zmene územnosprávneho členenia v roku 1996.

V rámci okresu má obec marginálnu polohu, na jeho južnom okraji. Nie je súčasťou žiadneho ťažiskového priestoru osídlenia, nachádza sa však na významnej nitriansko-pohronskej sídelnej osi, ktorá je podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja rozvojovou osou I. stupňa, a na multimodálnom dopravnom koridore (železnica, rýchlostná cesta), spájajúcom západné Slovensko, so stredným, južným a východným Slovenskom. Poloha na tejto osi znamená pre obec Brehy značné rozvojové predpoklady do budúcnosti.

Obec je situovaná v tesnej blízkosti mesta Nová Baňa. V rokoch 1976 – 1995 bola k nemu administratívne pričlenená. Naďalej je však súčasťou záujmového územia Novej Bane. Mesto je dôležitým priemyselným centrom. Dlhodobo tu pôsobí Izomat a.s., od r. 2007 Knauf Insulation a.s. (vyrába izolačné materiály), Cortizo Slovakia a.s. (vyrába lisované hliníkové profily). Ďalšie väčšie spoločnosti reprezentujú FAB Slovakia, NOBAX (vyrába sadrové materiály), Trelleborg Automotive Slovakia, Zamkon s.r.o., Elmont s.r.o. Poskytujú pracovné príležitosti aj pre obyvateľov okolitých obcí, aj keď ich ponuka sa od roku 1989 zredukovala. Je tu pomerne široké spektrum zariadení občianskej vybavenosti. V meste sú základné a stredné školy – gymnázium, združená stredná škola, ústav sociálnej starostlivosti pre telesne postihnuté deti, domov dôchodcov, viaceré prevádzky maloobchodu a komerčných služieb. Využívajú ich aj obyvatelia obce Brehy a ďalších obcí spádového územia.

Od okresného mesta Žarnovica je obec Brehy vzdialená 11 km. Podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja sú Žarnovica a Nová Baňa klasifikované ako centrá IV. skupiny. Podľa hierarchie Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007–2013 je Žarnovica inovačným pólom rastu. Nová Baňa, rovnako ako obec Brehy, je zaradená medzi kohézne póly rastu. Dôvodom pre toto zaradenie a lokalizácie sídla okresu je zrejme výhodnejšia poloha Žarnovice v mieste pripojenia cesty II. triedy z Partizánskeho a centrálnejšia poloha v rámci obvodu. Žarnovica (6393 obyv.) však počtom obyvateľov naďalej zaostáva za Novou Baňou (7422 obyv.). Najbližšími mestami s viac ako 10 tisíc

obyvateľmi sú Žiar nad Hronom (28 km), Zlaté Moravce (24 km) a Levice (28 km). Vzdialenosť do krajského mesta Banská Bystrica (70 km) je väčšia než do Nitry (50 km).

Rozvíja sa aj spolupráca na mikroregionálnej úrovni, v rámci mikroregiónu Nová Baňa. Okrem Novej Bane a obce Brehy sú členmi mikroregiónu obce Hronský Beňadik, Malá Lehota, Orovnica, Rudno nad Hronom, Tekovská Breznica, Tekovské Nemce, Veľká Lehota, Voznica. Obec Brehy má najintenzívnejšiu spoluprácu so susednými obcami Rudno nad Hronom a Tekovská Breznica.

Vzhľadom k polohe v jadrovej časti záujmového územia Novej Bane, obec Brehy nemá vlastné záujmové územie. Riešenie záujmového územia, presahujúceho katastrálne územie obce, nie je v územnom pláne obce Brehy relevantné.

2.4 Základné demografické údaje a prognózy

Vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

V období posledných 150 rokov miestna populácia zaznamenávala striedanie fáz úbytku a vzostupu počtu obyvateľov. Počet obyvateľov stúpал až do začiatku 20. storočia, najdynamickejšie v dekáde 1890 - 1900. Rast sa po miernom poklese opäť obnovil po roku 1910 a pokračoval kontinuálne až do 70. rokov. Najväčší prírastok bol zaznamenaný do roku 1940 a potom počas povojnového rozmachu v období 1948 – 1961. V roku 1970 bolo dosiahnuté historické maximum na úrovni 1369 obyvateľov. Od 70. rokov dochádza k populačnému poklesu v dôsledku uplatňovania koncepcie strediskovej sústavy osídlenia. Obec nebola zaradená medzi strediskové obce a bytová výstavba sa zastavila. Obyvateľstvo sa za podpory masívnej bytovej výstavby sťahovalo do Novej Bane, Žiaru nad Hronom a ďalších priemyselných centier. Proces bol zavŕšený v roku 1976 pripojením obce k Novej Bani ako jej miestnej časti. Do roku 2001 poklesol počet obyvateľov v obci o 267, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 20%-ný úbytok. V poslednom desaťročí sa stabilizoval na úrovni okolo 1100 obyvateľov.

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2008

Rok sčítania obyv.	Počet obyvateľov	Rok sčítania obyv.	Počet obyvateľov
1869	751	2000	1113
1880	797	2001	1116 (1102 – SODB)
1890	800	2002	1129
1900	881	2003	1116
1910	871	2004	1118
1921	918	2005	1108
1930	961	2006	1111

1940	1033	2007	1090
1948	1055	2008	1094
1961	1355		
1970	1369		

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, PHSR

Tab.: Vývoj počtu narodených, zosnulých, prisťahovaných, odsťahovaných v rokoch 2000-2008

Rok	narodení	zosnutí	prisťahovaní	odsťahovaní	bilancia
2000	9	10	12	30	- 19
2001	12	16	21	14	+ 3
2002	8	13	35	17	+ 13
2003	11	17	13	20	- 13
2004	9	7	28	28	+ 2
2005	5	14	13	15	- 11
2006	4	15	32	18	+ 3
2007	15	14	2	24	- 21
2008	9	6	23	22	+ 4

Zdroj: PHSR

Problém prirodzeného úbytku je dôsledkom razantného poklesu miery natality, čo súvisí s celkovými spoločenskými a sociálnymi zmenami. Z hľadiska prirodzeného pohybu obyvateľstva, vyjadreného prirodzeným prírastkom, resp. úbytkom, je situácia v obci pomerne nepriaznivá. V rokoch 2000 – 2006 bol súhrnný pomer počtu narodených a zosnulých 82 : 112. V posledných 2 rokoch však natalita prevyšovala mortalitu. Vyskytujú sa značné medziročné výkyvy, ktoré sťažujú prognózovanie ďalšieho populačného vývoja. Napríklad v roku 2006 sa narodili 4 deti, v roku 2007 až 15 detí. Výkyvy sú spôsobené nízkou početnosťou populácie.

Z analýzy mechanického pohybu obyvateľov za obdobie 2000–2008 vyplýva, že bilancia je pomerne vyrovnaná (179 prisťahovaných : 188 odsťahovaných). Opäť je možné konštatovať medziročné výkyvy, napríklad v roku 2007 bol pomer 2 : 24 v prospech odsťahovaných, v roku 2008 23 : 22 v prospech prisťahovaných. V celkovej bilancii sa v posledných 9 rokoch každoročne striedajú úbytky s prírastkami.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ podľa údajov z roku 2007 dosahuje hodnotu 58, pričom od roku 2001 sa mierne znížil (62). Podľa všeobecnej interpretácie, až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o regresívny typ populácie. Postupne sa zvyšuje aj priemerný vek obyvateľov obce – z 39 rokov v roku 2000 na 41 rokov v roku 2008.

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vekových skupín a podľa pohlavia

	2001	2007
--	------	------

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	1102	1088
z toho muži	545	561
z toho ženy	557	527
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	169	155
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	659	666
z toho muži	383	382
z toho ženy	276	284
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>60, Ž>55)	274	267

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Štatistický úrad 2007

Veková skupina	spolu	muži	ženy
0 – 6 rokov	54	29	25
6 – 15 rokov	125	75	50
15 – 18 rokov	71	35	36
18 – 55 rokov	538	280	258
55 – 60 rokov	64	29	35
60 a viac	250	97	153

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V budúcnosti predpokladáme postupné rozšírenie rozvojových impulzov z miest do okolitých blízkyh vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dopravnou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Brehy spĺňa. Do konca návrhového obdobia (2025) prognózujeme nárast počtu obyvateľov na 1200, čo je však stále menej než maximá dosiahnuté v 60. a 70. rokoch 20. storočia. S uvedenou prognózou korešponduje kapacita navrhovaných rozvojových plôch (84 bytových jednotiek). Ich úplné využitie by umožnilo nárast až na 1213 obyvateľov.

Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií a lokalizačných faktorov, dosahu hospodárskej krízy na investičnú aktivitu súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v obci, ponuky služieb v obci, odstránenia deficitov infraštruktúry. Prísťahovanie mladších vekových skupín vo fertilmom veku by pre obec malo pozitívny prínos z hľadiska omladenia populácie a zvýšenia jej reprodukčnej vitality.

Skladba obyvateľov podľa národnosti a vierovyznania

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby mimoriadne homogénne – 99,18% obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti. Iné národnosti sú zastúpené len 1 – 2 obyvateľmi.

Tab.: Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	maďarská	poľská	ostatné
	1093	2	2	5

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Až 86,93% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Pomerne vysoký je podiel obyvateľov bez vyznania (4,72%) a s nezisteným vyznaním (6,62%).

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Rímsko-katolícke	Evanjelické	Gréckokatolícke	bez vyznania	nezistené
	958	9	8	52	73

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva je len mierne podpriemerná; v rámci mikroregiónu Nová Baňa dosahuje priemerné hodnoty. Prevažujú obyvatelia so základným a učňovským vzdelaním bez maturity (až 63,7% obyvateľstva nad 16 rokov). Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2001 5% obyvateľov. Tento stav je dôsledkom viacerých faktorov – nízkej mobility obyvateľstva, väčšej vzdialenosti od miest s vysokými školami, nadpriemerného podielu osôb v poproduktívnom veku, ktorí majú väčšinou len základné vzdelanie.

Tab.: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Dosiahnuté vzdelanie	
Základné	261
Učňovské (bez maturity)	316
Stredné odborné (bez maturity)	9
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	73
Úplné stredné odborné (s maturitou)	132
Úplné stredné všeobecné	42
Vyššie	1
Vysokoškolské	48
Ostatní bez udania školského vzdelania	40
Ostatní bez školského vzdelania	4
Deti do 16 rokov	176

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Postupne sa vo všeobecnosti predpokladá vyrovnávanie rozdielov vo vzdelanostnej štruktúre medzi mestským a vidieckym obyvateľstvom. Napomôcť by tomu malo aj prisťahovanie mladších vekových skupín obyvateľov.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Región Novej Bane a Žarnovica od začiatku procesu hospodárskej transformácie patril k regiónom s vysokou mierou nezamestnanosti. Počet nezamestnaných prudko stúpol začiatkom 90. rokov a kulminoval v roku 2003. Príčiny vysokej nezamestnanosti spočívali v

štrukturálnych problémoch hospodárskej základne regiónu, v ktorom dominoval ťažký priemysel.

V roku 2000 bolo v obci nezamestnaných 23,3% ekonomicky aktívnych obyvateľov. Do roku 2003 tento podiel vzrástol na 35,9%. V ďalších rokoch sa v okolitých mestách etablovali nové podniky. Výsledkom bol pokles miery nezamestnanosti v obci na 16,6% k 31. 12. 2006. V dôsledku hospodárskej krízy došlo k opätovnému nárastu nezamestnanosti.

Miera ekonomickej aktivity obyvateľov je 46,6% (celoštátny priemer je 48,2%). V obci je spolu vytvorených asi 100 stálych pracovných miest, z toho väčšina pripadá na malých podnikateľov a samostatne zárobkovo činné osoby. V obci absentujú podniky s viac ako 20 zamestnancami.

Návrh riešenia územného plánu vytvára predpoklady pre etablovanie nových výrobných aktivít. Využitie týchto predpokladov by v obci znamenalo vznik 50 – 70 nových pracovných príležitostí.

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2001 pracovalo vo verejnom sektore 115 obyvateľov, v súkromnom sektore 266 obyvateľov. Za prácou odchádzalo 240 obyvateľov, čo z počtu pracujúcich predstavovalo 69,6%. Obyvatelia odchádzajú za zamestnaním najmä do Novej Bane, Žarnovice, v menšej miere aj do vzdialenejších miest – Žiaru nad Hronom, Levíc, Tlmáč, Bratislavy. Zvýšením počtu pracovných príležitostí v obci by sa tiež znížila odchádzka za prácou.

Tab.: Ekonomická aktivita obyvateľov v roku 2001

Počet ekonomicky aktívnych osôb	513
z toho muži	283
z toho ženy	230
Počet pracujúcich	345
z toho muži	202
z toho ženy	143
Počet nezamestnaných	138
z toho muži	80
z toho ženy	58

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Bytový fond

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu 3,20 a korešponduje s priemerom SR (3,21) i priemerom za okres Žarnovica (3,18). Do konca návrhového obdobia sa počíta s postupným poklesom obložnosti, v novom bytovom fonde až na úroveň 2,5.

Podiel neobývaných bytov je 16,2 % z celkového počtu bytov. Príčinou je vyšší vek zástavby a horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú

prispôsobené súčasným štandardom bývania. Tento bytový fond je vhodné využiť pre účely chalupárskej rekreácie.

Ukazovatele štandardu bytov zaostávajú za priemernými hodnotami za okres Žarnovica, najmä podiel bytov vybavených kúpeľnou alebo sprchovým kútom (83,2 : 87,3%) a podiel bytov s ústredným kúrením (49,4 : 61,2%). Navrhovanou novou bytovou výstavbou a modernizáciou existujúceho bytového fondu by sa mali vyrovnáť priemerným hodnotám ukazovateľov v okrese.

Tab.: Počet domov a bytov

domy spolu	405
trvale obývané domy	338
z toho rodinné domy	337
neobývané domy	67
byty spolu	413
trvale obývané byty spolu	346
z toho v rodinných domoch	345
neobývané byty spolu	67

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Tab.: Vybrané charakteristiky domového a bytového fondu

priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	3,20
priemerný počet m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	63,80
priemerný počet obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	3,56
priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 obytnú miestnosť	0,90
priemerný počet m ² obytnej plochy na osobu	19,9
podiel trvale obývaných bytov s 3 a viac obytnými miestnosťami	86,7%
podiel trvale obývaných bytov vybavených ústredným kúrením	49,4%
podiel trvale obývaných bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom	83,2%

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V súvislosti s prognózovaným nárastom počtu obyvateľov nad 1200 predstavuje celková potreba bytov pre uspokojenie požiadaviek v rámci návrhového obdobia 84 nových bytov, skutočný prírastok však predpokladáme nižší o cca 34 bytov. Podrobnejšie údaje o rozvoji bytového fondu sú uvedené v kap. 2.7.1.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

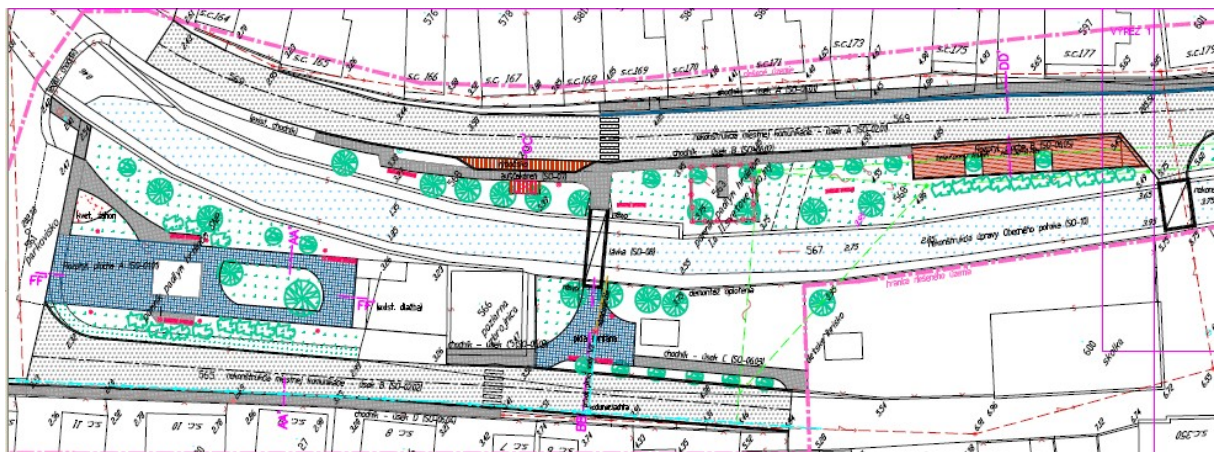
Koncepcia kompozičného formovania sídla

Obec Brehy sa vyznačuje lineárnou formou zástavby, typologicky charakterizovanou ako potočná radová dedina. Pôdorys obce tvoria 3 línie zástavby, ležiace v úzkych dolinách

pozdĺž vodných tokov. Hlavnú vetvu reprezentuje zástavba pozdĺž Obecného potoka (časť Močarina), dlhá 2 km. Juhozápadná vetva (časť Liešna) sa rozkladá v Liešňanskej doline. Severovýchodná vetva vznikla na rozhraní nivy Hrona a úpätia Štiavnických vrchov. Sformovaný pôdorys obce a jeho kompozičné osi v návrhu riešenia plne rešpektujeme a podporujeme situovaním nových rozvojových plôch. Z východnej a západnej strany kompozično-rozvojové osi fixujeme návrhom rozšírenia výrobných areálov. Hlavnú kompozičnú a prevádzkovú os rovnobežnú s Obecným potokom posilňujeme vytvorením novej výškovej úrovne zástavby – obytnej ulice v lokalite Kopanica.

V rámci zastavaného územia je pozdĺž jednotlivých osí zástavba pomerne kompaktná. Nachádzajú sa tu však isté priestorové rezervy v podobe prieluk alebo extenzívne využitých areálov (ZŠ). Tieto rezervy sa využijú prednostne. Výstavbou na nezastavaných prielukách v uličnej fronte vznikne kontinuálny uličný priestor.

Obr.: Návrh revitalizácie centra obce Brehy

Zdroj: Projekt „Atraktívne centrum obce Brehy“, Ecoplán 2009

Centrum obce sa sformovalo na mieste prieniku všetkých troch vetiev. Jeho osou je Obecný potok, ktorý nižšie ústi do Hrona. Jadrom kompozície je námestie s parkom a pamätníkom SNP. Centrálné verejné priestranstvo a park sú v nevyhovujúcom stave, jednotlivé prvky sú fyzicky i morálne opotrebované. V zmysle projektu pripraveného na realizáciu navrhujeme komplexnú revitalizáciu centrálnej časti obce – od námestia s pamätníkom SNP a ďalej pozdĺž Obecného potoka. Cieľom je vytvorenie reprezentačného centra obce, zvýšenie estetických a úžitkových kvalít urbanistického priestoru, ale aj vytvorenie podmienok pre oddych a spoločné stretávanie sa obyvateľov. Predpokladá sa tu dobudovanie sústavy rozptylových plôch pre oddychové i kultúrno-spoločenské aktivity. Navrhuje sa výstavba chodníkov, premostenia potoka lávkou pre peších i rekonštrukcia miestnych komunikácií. Súčasťou estetického dotvorenia priestranstva by malo byť doplnenie vhodného parkového osvetlenia, urbanistického mobiliáru (lavičky, smetné koše, autobusová zastávka), ako aj revitalizácia / výsadba zelene.

Výšková úroveň zástavby je zväčša jednopodlažná. V obci sa zachovala pôvodná štruktúra zástavby i objekty ľudovej architektúry. Len v centrálnej časti obce pri základnej škole boli vybudované novšie rodinné domy na štvorcovom pôdoryse, zastrešené plochými

strechami. Navrhujeme komplexnú revitalizáciu staršej zástavby so zachovaním urbanistickej štruktúry a typických architektonických prvkov.

Za účelom zachovania priestorovej konzistentnosti urbanistickej štruktúry, ako aj priestorového pôsobenia hlavnej dominanty obce (kostola) v záväznej časti tejto dokumentácie regulujeme maximálnu výšku zástavby. V novej výstavbe by sa mali preferovať jednopodlažné objekty, prípadne s obytným podkrovím, 3 nadzemné podlažia prichádzajú do úvahy iba v rozvojových plochách, kde je prípustná výstavba bytových domov. Na prekrytie domov sa odporúčajú šikmé strechy s maximálnym sklonom 45°. Oplotenie pozemkov rodinných domov by malo byť priehľadné, výška nepriehľadnej časti oplotenia v uličnej fronte by nemala presiahnuť 1,2 m. V prípade rodinných domov by súvislá zastavaná plocha jedného objektu nemala prekročiť 200 m². Odporúčaná šírka pozemkov pre samostatne stojace rodinné domy je 16 až 20 m. Výmera pozemkov izolovaných rodinných domov by mala byť 600–800 m², s prijateľným rozptylom od 400 do 1000 m².

Koncepcia kompozičného formovania krajinného prostredia

Reliéf sa uplatňuje ako výrazný prvok podporujúci priestorové pôsobenie urbanistickej štruktúry a jej jednotlivých prvkov. Poloha obce v údolí umožňuje atraktívne pohľady na obec a okolitú krajinu z okolitých vrchov od Novej Bane (Havrania skala), ako aj z vyvýšených častí zastavaného územia.

Silne zvlnený reliéf je rozčlenený hlbokými dolinami vodných tokov, pozdĺž ktorých sa na dolnom toku sformovala charakteristická potočná radová zástavba. Je pôsobivo zakomponovaná do krajiny – vklínená do úzkych dolín. Lesná krajina, v ktorej sa strieda les s menšími plochami lúk a pasienkov vytvára malebné scenérie. V blízkosti obce sa nachádza viacero lokalít atraktívnych z krajinárskeho hľadiska:

- Lokalita Šlosberg sa nachádza na juhovýchodnom svahu masívu Chlm v nadmorskej výške 700 m n.m. Sú tu dva mohutné skalné výčnelky andezitového zloženia. Po východnom brale Šlosbergu sa plazí brečtan popínavý, pričom kopíruje zvislú zlomovú štruktúru Šlosberského brala.
- Prírodná pamiatka Púťikov vršok – pri obci Tekovská Breznica predstavuje dobre zachovaný sopečný kužeľ a rozsiahly lávový príkrov s rozlohou takmer 4 km². Lávové prúdy čadiča a prejavy explozívnej činnosti sa rozprestierajú v trojuholníku Chválenská dolina – Hron – Liešňanská dolina. Ukážkou tečenia lávy je výrazný lávový prúd v lokalite Peťovo. Od hranice lesa sa tiahne v dĺžke asi 300 m, má šírku okolo 25 m a výšku 4 m nad okolitým terénom. Je to najmladší vulkán Západných Karpát. V južnom svahu troskového kužeľa sa zachovala sopečná jaskyňa, nazývaná Sezam.
- Štamproch, Háj, Havrania skala a Červená skala – ide o lokality viazané na ryolitový masív Hája s výškou 712,5 m n.m. Ostrý hrebeň, ťahajúci sa od vrcholovej kóty Hája na juh k Havranej skale, ponúka morfológicky zaujímavé útvary, napr. rozsiahle prirodzené skalné odkryvy ryolitu a svahové sute. Z Havranej skaly – z 30-40 m

vysokého kamenného zrázu možno pozorovať meandre Hrona v okolí Brehov a Tekovskej Breznice.

Zastúpenie rušivo pôsobiacich prvkov nie je zanedbateľné. Vplyvy rýchlostnej cesty sa týkajú nielen environmentálnych vplyvov, ale aj estetických vnemov. Súčasťou multimodálneho dopravného koridoru, vedeného údolím Hrona, sú aj železnica a cesty I. a III. triedy, ktoré nemajú natoľko rušivý vplyv ako rýchlostná cesta. Najvýraznejšou dominantou doliny je komín priemyselného závodu Knauf Insulation, ktorý je viditeľný z celej obce Brehy, s výnimkou odľahlých častí zástavby. Z estetického hľadiska sú negatívnym javom výrobné areály so schátranými objektmi a devastovanými / nevyužívanými plochami. Nachádzajú sa na západnom okraji (areál prevádzky neďalekého lomu) a na východnom okraji (areál bývalého ŠM). Navrhujeme ich revitalizáciu.

Len na malom krajinnom fragmente nivy Hrona je potrebné posilnenie krajinných prvkov. Navrhujeme doplnenie sprievodnej vegetácie pozdĺž Hrona – stromoradií a rozšírenie pásov trvalých trávnych porastov, ktoré okrem estetických funkcií budú plniť aj ekostabilizačné funkcie.

Ochrana kultúrno-historických hodnôt

Kultúrno-historické pamiatky sú odrazom stáročného vývoja obce. Obec sa po prvýkrát spomína r. 1283. V chotári obce sa dolovalo zlato a striebro. Úpadok baníctva nastal po roku 1450. Keďže v chotári bolo málo úrodnej pôdy, obyvatelia sa zaoberali hrnčiarstvom, povozníctvom, podomovým obchodom, menej rybolovom, poľovníctvom, drevorubačstvom. Roku 1715 sa spomína 16 hrnčiarov. Okrem toho tu pracovali kolári, kováči, krajčíri a obuvníci. Podľa kroniky bolo ešte v roku 1946 v obci 25 remeselných rodín. Po I. svetovej vojne tu vzniklo potravné družstvo (založené r. 1920), krčma a obecný kameňolom. Významný bol tunajší poľovný revír, rybolov a kompa cez Hron. Obyvateľstvo sa zapojilo do SNP.

V obci Brehy sa nachádzajú viaceré kultúrno-historické pamiatky z rôznych historických období. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) je evidovaná nehnuteľná národná kultúrna pamiatka (v zmysle § 22 pamiatkového zákona: zákona č. 208/2009 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, v znení zákona č. 479/2005 Z.z., ods. 2, písm. b) ktorú je potrebné zachovať a chrániť v súlade so všeobecným verejným záujmom a princípmi pamiatkovej ochrany:

- kaplnka sv. Jána Nepomuckého, z 2. pol. 19. storočia, v strede obce (v ÚZPF č. 2245/0)

Navrhnuté na zápis do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR:

- dom č. 167 – areál ľudového domu s hrnčiarskou pecou
- dom č. 215 – zrubový, okožovaný, s kamennou murovanou bočnou stenou, sedlovou strechou s podlomenicou a náznakovou kópiu slamenej strechy

Urbanisticko-architektonická štruktúra obce nesie zachované znaky typickej vidieckej jednopodlažnej zástavby. Zástavba ľudových domov potočnej radovej dediny sa zachovala

pomerne ucelene – murované trojpriestorové domy, niektoré len dvojpriestorové, s valbovými strechami pod tvrdou krytinou. Niektoré priečelia majú znaky vyznievajúcej secesie (šambrány, lizény, korunná rímsa). Najstarší dom je z 1. polovice 19. storočia (č. 215) – dom s jednoosovým priečelím, zakončeným doskovým trojuholníkovým štítom s podlomenicou. Domy z konca 19. a začiatku 20. storočia reprezentujú domy s dvojosovým priečelím, niektoré po novej úprave sú do dvora obrátené pilierovou chodbou. Z neskoršieho obdobia pochádzajú domy s dvojosovými priečeliami rozšírenými o vstup na pilierovú chodbu alebo na vyrezávanú trámovú chodbu. Ďalej sa vyskytujú domy na pôdoryse L s trojosovým priečelím alebo so štvorosovým priečelím. Z radovej zástavby sa vymyká prízemný dom na pôdoryse L – má trojosové priečelie a veľké hospodárske stavisko. Fasády domu člení pásová rustika, okná v ušnicových šambránach, lizény a korunná rímsa.

Tradičná architektúra je dôležitá pre udržanie historickej kontinuity a identity obce. Preto je potrebné zachovať jednotlivé objekty z pôvodnej obytnej zástavby s pamiatkovými a architektonickými hodnotami. V prípade objektov v zlom technickom stave odporúčame uprednostniť ich rekonštrukciu so zachovaním pôvodného výrazu a k ich asanácii pristúpiť len v prípadoch závažného statického narušenia konštrukcie, a objektov rušivých z prevádzkového hľadiska. Objekty nespôsobilé na trvalé bývanie z dôvodu nesplnenia hygienických štandardov je možné využiť pre rekreačné účely. Pri obnove, dostavbe a novej výstavbe je nutné rešpektovať pôvodný vidiecky charakter zástavby, vrátane výškovej hladiny a urbanistickej mierky. Cieľom je zachovať typickú siluetu zástavby. Za týmto účelom je stanovený regulatív maximálnej výšky zástavby.

Historické a kultúrne hodnoty majú viaceré architektonické pamiatky a solitéry, ktoré je potrebné zachovať a chrániť (doporučený zoznam pamätihodností):

- urbanistickú uličnú zástavbu okolo kostola a pozdĺž potoka a časť zástavby západným smerom pozdĺž Hrona; ide o priečne radené prízemné domy, štítmí orientovanými do ulice
- zachované prízemné domy jednotraktové – jedno až trojpriestorové
- typ baníckeho domu s drevenou pavlačou na konzolách (na parc. č. 998/2)
- staršie typy domov (približne z druhej tretiny 19. stor.) so sedlovou strechou a podlomenicou, s dreveným štítom s výzorníkmi špecifickými pre domy obce Brehy – kríž s hviezdami a vyrezávanou krycou lištou; radenie výzorníkov hviezd má rôzne obmeny
- typ ľudových domov zo začiatku 20. storočia – prízemné domy s valbovou strechou
- dvory s výrobnými objektmi (hrnčiarskymi pecami a hospodárskymi objektmi – komory, maštale, stodoly) a s architektonickými prvkami (šambrány, nárožné bosáže, nadokenné a podokenné rímsy, výplne dverných otvorov a brán, okenné výplne so stredným stĺpikom – jednoduché, dvojkrídlové 6-tabuľkové, trojkrídlové, s tvaroslovím rámov, s kovaniami), vývojové fázy gánku a pavlače

(drevená pavlač, murovaný gánok, presklený gánok), vstupné brány, oplotenia, bráničky, kované oplotenie

- kostol sv. Jozefa Pestúna, rímskokatolícky, barokovo-klasicistický, z roku 1786, rekonštruovaný v rokoch 1969-71. Ide o jednolodovú stavbu so segmentovým uzáverom presbytéria a s vežou vstavanou do štítového priečelia
- neskorobaroková socha Immaculaty z roku 1749, na stĺpe pred kostolom
- liatinový kríž pri kostole
- kaplnka prícestná – pri ceste do Rudna nad Hronom
- prícestné stĺpy
- kolesové studne pred domami
- objekt hasičskej zbrojnice
- pomník obetiam I. svetovej vojny, z roku 1937
- pamätník SNP pilierového tvaru, postavený v roku 1976 podľa návrhu A. Supuku a S. Balka

Z hľadiska ochrany archeologických nálezov sú nasledovné požiadavky:

- vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk ku stavbe, ktorá si vyžiada vykonanie zemných prác, stavebník/investor je povinný od príslušného krajského pamiatkového úradu už v stupni územného konania si vyžiadať odborné stanovisko
- v prípade nevyhnutnosti vykonať záchranný archeologický výskum ako predstihové opatrenie na záchranu archeologických nálezísk a nálezov rozhoduje o výskume podľa § 37 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad

Regulatívy priestorového usporiadania

/// Maximálny počet podlaží

Regulatív určuje maximálny počet nadzemných (resp. podzemných) podlaží a ich výškový ekvivalent v metroch (počíta sa výška nadzemnej časti objektu bez strechy a bez podkrovia, t.j. výška po strešnú rímsu). Maximálny počet podlaží je stanovený nasledovne:

- 1 nadzemné podlažie + podkrovia pre celé existujúce zastavané územie a nové rozvojové plochy; neplatí pre bytové domy
- 3 nadzemné podlažia – platí len pre bytové domy v lokalitách, kde je prípustné situovanie bytových domov
- 3 nadzemné podlažia a súčasne maximálna výška 10 m – platí len pre plochy pre výrobu a sklady (existujúce výrobné územie a rozvojové plochy č. 6, 7)

Intenzita využitia plôch

Intenzita využitia plôch je určená maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku x 100). Regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre všetky plochy s predpokladom lokalizácie zástavby jednotne:

- 40%

Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený. Pre efektívne využitie územia a kvalitnej ornej pôdy sa však odporúča, aby nebol nižší ako 15%.

Podiel nespevnených plôch

Podiel nespevnených plôch je vyjadrený ako podiel nespevnenej plochy a plochy pozemku, násobený číslom 100. Nespevnenu plochou sa rozumie zatrávnená plocha alebo záhrada, chodníky a odstavné plochy pokryté štrkom, pieskom alebo zatrávňovacími tvárniciami. Minimálny podiel nespevnených plôch je určený len pre plochy s hlavnou funkciou bývanie – jednotne:

- 30%

Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú stanovené v § 6 tejto vyhlášky.

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Základné rozvrhnutie funkcií, prevádzkových a komunikačných väzieb v riešenom území

Obec Brehy plní primárne obytnú funkciu. Aktivity sekundárneho a terciárneho sektoru sú zastúpené len v minimálnej miere.

Funkčné zónovanie je v štruktúre obce zreteľne vyprofilované. V návrhu rozvoja ho rešpektujeme a ďalej rozvíjame. Výrobné areály sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti od obytného územia, na západnom a východnom okraji obce, vo väzbe na cestu III. triedy. Voľné plochy pri existujúcich výrobných areáloch navrhujeme využiť pre nové prevádzky skladov a priemyselnej výroby.

Rekreačné funkcie sa budú rozvíjať predovšetkým vo väzbe na existujúci športový areál a v kontaktnej polohe s Hronom, kde sa uvažuje s pobytovými aktivitami v krajine.

Návrh počíta aj s rozvojom obytnej funkcie. Faktorom, značne limitujúcim možnosti novej bytovej výstavby, je reliéf. Existujúca štruktúra je vklinená do hlbokých a úzkych údolí

a ohraničená je zväčša súvislými lesnými porastami, ktoré sú súčasťou chránených území. Vytypované boli lokality, kde je výstavba možná v kratšom časovom horizonte, a lokality určené pre výstavbu výhľadovo. Problémom je nevýhodná expozícia svahov i oboch hlavných údolí voči svetovým stranám. V kontakte so zastavaným územím sú disponibilné len lokality s menej vhodnou severnou expozíciou.

Prevádzkovo-komunikačný systém sa vyznačuje nevyhovujúcimi šírkovými parametrami a smerovým vedením trás niektorých miestnych komunikácií. Nová výstavba je podmienená prestavbou, rozšírením a v niektorých prípadoch zokruhovaním miestnych komunikácií.

Predpokladá sa tiež postupná reštrukturalizácia zástavby v centrálnej časti obce – intrúzia nových zariadení občianskej vybavenosti (predovšetkým komerčných prevádzok obchodu a služieb) a premena tejto časti na zmiešané územie – polyfunkčnú centrálnu zónu obce.

Súčasnú funkčnú využitie existujúcich zastavaných plôch ostáva bez zásadnejších zmien. Intenzifikácia ich využitia je prípustná v rámci záhrad rodinných domov, dostavbami a nadstavbami existujúcich objektov. Intenzifikáciu možno vo väčšine prípadov dosiahnuť aj bez nárokov na dodatočné investície (nie je potrebné vybudovanie nových komunikácií ani technického vybavenia).

Určenie funkčných územných zón

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov funkčného využívania územia. Určujúcou je priradenie k funkčnej územnej zóne (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie). Ďalej ho špecifikuje prípustné funkčné využívanie, obmedzujúce funkčné využívanie (je prípustné len za určitých predpokladov, resp. obmedzení) a negatívne ho vymedzuje zakazujúce funkčné využívanie, ktoré pomenúva neprípustné využitie. Regulatívy sa vzťahujú na nové rozvojové plochy vyznačené v grafickej časti a existujúce zastavané plochy (pre prípady dostavby a zmien funkčného využitia objektov alebo areálov).

Tab.: Prehľad navrhovaných rozvojových plôch a ich funkčné využitie

číselné označenie rozvoj. plochy	výmera v ha	funkčná územná zóna
1	4,62	obytné územie
2	0,28	obytné územie (cintorín)
3	0,53	obytné územie
4	0,68	obytné územie
5	1,71	rekreačné územie
6a+6b	1,72+0,38	výrobné územie
7	1,34	výrobné územie
8	0,13	výrobné územie (zberný dvor+kompost.)
9	0,11	výrobné územie (ČOV)

Regulácia funkčného využitia pre nové rozvojové plochy

/// Rozvojová plocha č. 1

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- základná občianska vybavenosť – služby, maloobchodné prevádzky do 150 m² podlažnej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky v rámci rodinných domov

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie v bytových domoch
- priemyselná výroba, sklady nad 100 m² zastavanej plochy
- živočíšna výroba (okrem drobného chovu)

/// Rozvojová plocha č. 2

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **vyhradená zeleň – cintorín**
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- všetky ostatné funkcie

/// Rozvojová plocha č. 3

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v bytových domoch**
- šport (detské / viacúčelové ihrisko)

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- základná občianska vybavenosť – služby, maloobchodné prevádzky do 150 m² podlažnej plochy

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- výroba akéhokoľvek druhu, vrátane živočíšnej výroby

/// Rozvojová plocha č. 4

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**
- šport
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- bývanie v bytových domoch – do 50 % z celkovej výmery zastavaných plôch
- základná občianska vybavenosť – služby, maloobchodné prevádzky do 150 m² zastavanej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – len remeselné prevádzky

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- priemyselná výroba, sklady nad 100 m² zastavanej plochy
- živočíšna výroba (okrem drobného chovu)

/// Rozvojová plocha č. 5

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **rekreácia a šport**
- trvalé trávne porasty
- občianska vybavenosť (súvisiace služby – napr. požičovne športových potrieb, maloobchodné prevádzky – napr. spoločné stravovanie, občerstvenie, ubytovanie)
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie
- výroba akéhokoľvek druhu, sklady

/// Rozvojové plochy č. 6a-b, 7

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **priemyselná výroba**
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)
- sklady a plochy technických zariadení
- občianska vybavenosť (napr. reštaurácia, výrobné a remeselné služby)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- trvalé bývanie
- živočíšna výroba
- činnosti výrazne zaťažujúce okolité obytné územie prašnosťou, hlukom, zápachom

/// Rozvojová plocha č. 8

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **zberný dvor, kompostovisko**
- skladové plochy a plochy technických zariadení

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- všetky ostatné funkcie

/// Rozvojová plocha č. 9

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **technické vybavenie – čistiareň odpadových vôd**

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- všetky ostatné funkcie

Regulácia funkčného využitia pre existujúcu zástavbu

Z-A: Existujúce obytné územie

Vymedzenie:

- existujúca obytná zástavba, s výnimkou centrálnej zóny obce

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**
- trvalé trávne porasty, nelesná drevinová vegetácia, vodný tok, záhrady
- šport

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)
- základná občianska vybavenosť – služby, maloobchodné prevádzky do 150 m² zastavanej plochy
- bývanie v bytových domoch – len jednotlivo ako náhrada rodinných domov
- vyhradená zeleň, cintorín, verejná zeleň – musia byť zachované aspoň v pôvodnom rozsahu
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – len remeselné prevádzky

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba (okrem drobného chovu)
- priemyselná výroba a sklady

Z-B: Existujúce výrobné územie

Vymedzenie:

- bývalé areály ŠM na východnom okraji obce a Knauf Insulation a.s. na západnom okraji obce

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **priemyselná výroba**
- sklady a plochy technických zariadení
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

- výrobné a remeselné služby
- agroturistika, vrátane drobného chovu
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- odstavné plochy
- triedenie / spracovanie vyťažených nerastných surovín

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba
- bývanie
- sklady (logistika) nadlokálneho významu (nad 500 m² zastavanej plochy)

Z-C: Centrálna zóna obce

Vymedzenie:

- polyfunkčné centrum obce okolo námestia, vrátane areálu ZŠ

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **zmiešané územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **občianska vybavenosť**
- **bývanie v rodinných domoch**
- bývanie v bytových domoch
- šport (ihriská, telocvičňa)
- verejná zeleň
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba (vrátane drobného chovu)
- priemyselná výroba a sklady

Z-D: Existujúce rekreačné územie

Vymedzenie:

- existujúce futbalové ihrisko v lokalite Sihot'

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **šport**

- občianska vybavenosť (súvisiace služby – napr. požičovne športových potrieb)
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie
- výroba akéhokoľvek druhu, sklady

Regulácia funkčného využitia pre územie bez predpokladu lokalizácie zástavby

Ide o plochy poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu mimo zastavaného územia obce bez predpokladu lokalizácie zástavby. Využitie tohto územia sa riadi zásadami stanovenými v Krajinnoekologickom pláne obce Brehy. Vymedzené boli 2 homogénne celky, tzv. krajinnoekologické komplexy s ekvivalentnými vlastnosťami krajinných zložiek, meraných špecifickými ukazovateľmi (p. Metodika SAŽP, 2001).

/// KEK–A: Lesná vrchovinová krajina

Vymedzenie / charakteristika:

- KEK–A zahŕňa väčšinu plochy časť katastrálneho územia (viac ako 80%). Územie je zalesnené a využívané pre účely lesného hospodárstva. Prvky zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia sú zastúpené v dostatočnej miere. V rámci krajinnoekologického komplexu je možné rozlíšiť subkomplexy – podľa prevládajúceho úklonu územia na juh alebo na sever, podľa geologického podkladu. Krajinnoekologický komplex plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu.

Prípustné funkčné využívanie:

- lesné porasty bez hospodárskych zásahov (ochranné lesy)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- lesné porasty obhospodarované ako hospodárske lesy
- trvalé trávne porasty – len v rozsahu existujúcich porastov
- vodné plochy – pre účely protipovodňovej ochrany

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- orná pôda
- lesné porasty ťažené holorubným spôsobom
- ťažba nerastných surovín
- výstavba rekreačných zariadení a iné stavebné zásahy

/// KEK–B: Niva rieky Hron

Vymedzenie / charakteristika:

- KEK–B je zreteľne vymedzený rovinnou nivou Hrona. V danom úseku široká len 0,5 km a do k.ú. Brehy zasahuje len plochami medzi meandrami Hrona v lokalitách Slučandolina, Pod Plieškami, Sihof. Údolie je pomerne hlboko zarezané v okolitej vrchovine. Celá niva je prevažne odlesnená, plní však funkciu významného biokoridoru. Je pretkaná koridormi dopravných a inžinierskych stavieb, pôsobiacich na biokoridor ako stresové faktory. Krajinnookologický komplex tvorí kostru ekologickej stability územia. Tieto funkcie je potrebné preferovať a súčasne eliminovať pôsobenie sekundárnych stresových faktorov.

Prípustné funkčné využívanie:

- vodné toky, vodné plochy, trvalé trávne porasty neobhospodarované a podmáčané, nelesná drevinová vegetácia bez hospodárskych zásahov
- technické stavby protipovodňovej ochrany

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- orná pôda, plochy a zariadenia dopravnej a technickej infraštruktúry – len v súčasnom rozsahu
- rekreácia v krajine – len na vymedzených plochách a bez zriaďovania trvalých stavieb

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výstavba rekreačných zariadení a iné stavebné zásahy

2.7 Podrobný opis návrhu funkčného využitia územia obce podľa funkčných subsystémov

2.7.1 Bývanie

Súčasný stav

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Podiel neobývaných bytov je 16,2 % z celkového počtu bytov. Príčinou je vyšší vek zástavby a horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôsobené súčasným štandardom bývania.

Návrh riešenia

V obci v poslednom období rastie záujem o bytovú výstavbu zo strany individuálnych stavebníkov. Neuspokojivý stav bytového fondu v obci a vyhliadky pokračovania prisťahovania nových obyvateľov kladú značné nároky na riešenie bývania. Nevyhnutná bude intenzifikácia a rekonštrukčné zásahy v rámci existujúceho obytného územia a tiež otvorenie nových lokalít pre bytovú výstavbu.

Z navrhovaných rozvojových plôch pre bytovú výstavbu má najväčšiu kapacitu (55 bytových jednotiek) rozvojová plocha č. 1. Ide o 1 ulicu na svahu v lokalite Kopanica, paralelnú s existujúcou potočnou zástavbou. Výstavba v tejto lokalite je podmienená uskutočnením geologického prieskumu. Ďalej pre individuálnu bytovú výstavbu vymedzujeme rozvojovú plochu č. 4 (Pri ihrisku) – v centrálnej časti obce. Plánovanou výstavbou sa využijú záhrady pri ceste III. triedy. Výlučne pre výstavbu bytových domov rezervujeme časť areálu základnej školy (rozvojová plocha č. 3). Počíta sa tu s výstavbou 2 bytových domov s kapacitou minimálne 2x6 bytových jednotiek. Regulačné podmienky pripúšťajú výstavbu bytových domov aj v rámci rozvojovej plochy č. 4.

Istý podiel bytovej výstavby je potrebné zabezpečiť formou nájomných bytových domov, kde je cenovo dostupného bývanie cenovo dostupnejšie v porovnaní s individuálnou bytovou výstavbou rodinných domov dostupných len pre vyššie príjmové skupiny.

Odporúča sa tiež intenzifikácia existujúceho obytného územia a rekonštrukcia bytového fondu v starších neobývaných domoch. Pre bytovú výstavbu navrhujeme využiť voľné prieluky v existujúcej uličnej zástavbe. V celej obci bolo identifikovaných len 8 nezastavaných prieluk, vhodných na výstavbu obytných budov. Z toho v časti Liešňa sú pre výstavbu navrhnuté 2 prieluky, v časti Laštok 4 prieluky, v časti Močarina 2 prieluky.

Výhľadovo, v prípade pokračovania záujmu o bytovú výstavbu, odporúčame smerovať rozvoj do lokalít „Na horu“ a „Vlčí dub“. Značnou výhodou lokality Vlčí dub je vhodná južná expozícia (takúto expozíciu nemá žiadna iná lokalita v zastavanom území obce a jeho okolí), nevýhodou je väčšia vzdialenosť od urbanistického ťažiska obce. Preto je tu vhodné uvažovať s kombináciou rekreačnej a obytnej funkcie. Iné disponibilné plochy vhodné pre bytovú výstavbu (topografické podmienky, expozícia, limity využitia) v riešenom území neboli identifikované.

Rozvojové plochy vymedzené v návrhu územného plánu obce (vrátane prieluk) majú celkovú kapacitu 84 bytových jednotiek. Je to maximálna kapacita, pri uvažovanej výmere pozemkov 600 m². Záujemcovia o väčšie pozemky môžu pristúpiť k zlúčeniu 2 susediacich pozemkov. Ďalej predpokladáme znižovanie obložnosti existujúceho bytového fondu, ako aj pokračovanie úbytku bytového fondu v starších objektoch v dôsledku jeho reštruktúracie pre rekreačné účely (víkendové domy). Uvedené predpoklady boli zohľadnené aj pri výpočte prírastku bytového fondu a počtu obyvateľov ako úbytok bytového fondu (– 34 bytov). Uvažovaný prírastok bytového fondu znamená nasledovný prírastok počtu obyvateľov do roku 2025:

$$1088 + (84 - 34 \times 2,5) = 1088 + 125 = \underline{\underline{1213}}$$

Maximálny prírastok bytového fondu na základe rozvojových zámerov a predpokladanej intenzifikácie zástavby v rámci zastavaného územia obce je sumarizovaný v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo / názov rozvojovej plochy	Počet bytových jednotiek	Etapa
1 / Kopanica	55	I.
3 / Na školskom	12 (2x6)	I.
4 / Pri ihrisku	6	II.
prieluky	7	I.
Spolu - návrh	84	
Vlčí dub	11	výhľad
Na horu	30	výhľad
Spolu - výhľad	41	

2.7.2 Občianske vybavenie a sociálna infraštruktúra

Umiestnenie zariadení občianskej vybavenosti

Občianska vybavenosť je čiastočne vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Jednotlivé zariadenia sa sústreďujú v centre obce. Zoskupené sú vo viacerých funkčne špecializovaných uzloch. Sú pomerne vzdialené od okrajových častí obce. V časti Močarina je len obchod s rozličným tovarom.

Okolo námestia sú situované nákupné stredisko (predajňa Jednota), pohostinstvo, obecný úrad s kultúrnym domom, objekt požiarnej zbrojnice. Uvedené objekty občianskej vybavenosti v centre (okrem požiarnej zbrojnice) boli vybudované v rokoch 1963-65. Centrum sa neskôr rozširovalo západným smerom, kde bol od roku 1982 budovaný areál základnej školy. ZŠ je plnotriedna (pre 1. – 9. ročník) a v školskom roku 2009/2010 má 123 žiakov. V areáli je umiestnený 1 pavilón a školské ihrisko. Na hlavnej ulici smerom do časti Liešna sa nachádzajú ďalšie komerčné prevádzky (Army shop, kuchynské štúdio, potraviny).

Samostatný celok tvorí športový areál s futbalovým ihriskom, cvičným ihriskom a prevádzkovým objektom a tribúnou, situovaný pri Hrone. Areál má dostatočné priestorové rezervy pre výstavbu ďalších športových objektov / plôch. V kontakte s centrom obce je situovaný kostol, cintorín a materská škola. Materská škola sídli v prenajatých priestoroch. V školskom roku 2009/2010 ju navštevuje 19 detí.

Ostatné zariadenia nekomerčnej i komerčnej občianskej vybavenosti (poštový úrad, pobočky finančných inštitúcií, zdravotnícke služby, stredné školy) sú dostupné v neďalekej Novej Bani. Zo sociálnych služieb obec Brehy zabezpečuje opatrovateľskú službu.

Návrh riešenia

Pre zariadenia komerčnej občianskej vybavenosti nevymedzujeme nové rozvojové plochy. Vo vyznačenej centrálnej zóne obce však predpokladáme potenciál postupnej reštrukturalizácie zástavby smerom k polyfunkcii. Niektoré pôvodne obytné budovy sa budú transformovať na prevádzky občianskej vybavenosti (obchod a služby pre obyvateľstvo). Potrebné je podporiť vznik pobočky pošty a ambulancie obvodného lekára. Centrálnu zónu obce preto v členení na funkčné územné zóny v regulačných podmienkach definujeme ako zmiešané územie.

Špecifické zariadenia občianskeho vybavenia pre obyvateľov (obchod, služby do 150 m² podlažnej plochy) môžu vzniknúť aj v rámci územia s hlavnou funkciou bývania, čo pripúšťajú regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre nové rozvojové plochy a existujúcu zástavbu.

V prípade zvýšenia počtu obyvateľov aspoň o 15% by sa v budúcnosti mohol rozšíriť trhový priestor pre vznik ďalších služieb a zariadení maloobchodu. Ako istý limit ich rozvoja sa však javí rastúca ochota obyvateľov cestovať za prácou a nákupmi mimo miesta bydliska – do okolitých miest.

Vzhľadom k vyčerpanej kapacite cintorína navrhujeme jeho rozšírenie do farskej záhrady (rozvojová plocha č. 2). Ďalej odporúčame rekonštrukciu a následné vhodné využitie bývalej budovy základnej školy – pre účely nekomerčnej občianskej vybavenosti (napr. polyfunkčné spoločensko-kultúrne zariadenie, penzión / denný stacionár pre seniorov). Rekonštrukcia a modernizácia sa navrhuje aj v prípade hlavnej budovy ZŠ, materskej školy a obecného úradu. V areáli ZŠ vymedzujeme plochu pre výstavbu telocvične, ktorá je zaradená aj medzi verejnoprospešné stavby. Okrem existujúcich detských ihrísk / centier navrhovaných na revitalizáciu sú vytypované 2 nové plochy pre detské ihriská v častiach Močarina a Kopanica (v rámci novej rozvojovej plochy č. 1).

2.7.3 Výroba a skladové hospodárstvo

Hospodárska základňa

V riešenom území výrobné funkcie nie sú výraznejšou mierou zastúpené. V minulosti bola obec známa rôznymi remeslami, najmä hrnčiarstvom. Aj v súčasnosti v obci pôsobia živnostníci, podnikajúci v oblasti stavebnej výroby (stolári, inštalatéri), piliarskej výroby, autodopravy. Nie sú tu žiadni samostatne hospodáriaci roľníci. Poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území obhospodaruje spol. Roľan s r.o. Nová Baňa.

Priestorové rozloženie výrobných aktivít

Výrobné areály sa nachádzajú na západnom i východnom okraji obce. V bývalom areáli ŠM sa etablovali nové výrobné prevádzky – LB Plast – spracovanie odpadu z plastových

okenných profilov. Areál triedičky kameňa je v súčasnosti nevyužívaný (vo vlastníctve Knauf Insulation a.s.)

Návrh riešenia

Existujúce výrobné areály ŠM a triedičky navrhujeme revitalizovať a zvýšiť intenzitu ich využitia, nakoľko majú značné kapacitné rezervy. Po vyčerpaní tejto kapacity je možné rozšírenie výrobných areálov na príslušné plochy. Vo väzbe na areál bývalého ŠM navrhujeme rozvojové plochy č. 6a a 6b. Na nevyužívanej ploche medzi areálom bývalej triedičky a navrhovanej čistiarne odpadových vôd navrhujeme nový výrobný areál v rozsahu rozvojovej plochy č. 7. Predpokladá sa tu etablovanie prevádzok podnikateľských aktivít nepoľnohospodárskej výroby, skladového hospodárstva.

Do výrobného územia zaradujeme aj plochy pre zberný dvor (rozvojová plocha č. 8) a pre čistiareň odpadových vôd (rozvojová plocha č. 9). Obe vymedzujeme na severozápadnom okraji obce, pri ústí Liešňanského potoka do Hrona.

Regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu, umožňujú lokalizáciu drobných remeselných výrobných prevádzok (napr. stolárska, zámočnícka dielňa) bez rušivých vplyvov aj v rámci obytného územia.

2.7.4 Rekreačia a cestovný ruch

Cestovný ruch v regióne

Obec Brehy má výhodnú východiskovú polohu k existujúcim a potenciálnym centrom cestovného ruchu. Na štáloch v okolí Novej Bane sa rozvíja agroturistika (lokality Tajch, Bukovina), na Vojšine je lyžiarsky vleč.

Podmienky pre rekreačné aktivity

Napriek istým potenciálom pre cestovný ruch a jeho špecifické formy vidieckej turistiky nie je materiálne-technická báza cestovného ruchu v obci rozvinutá. Je tu len pohostinstvo, ubytovacie kapacity chýbajú.

Potenciál pre cestovný ruch predstavujú kultúrno-spoločenské podujatia a najmä prezentácia remeselných tradícií (podujatie Brežské remeselné dvory), oživenie tradície hrnčiarskej výroby.

Katastrálnym územím obce viedli viaceré značkované pešie turistické trasy: Rudná magistrála (červená – po ceste III. triedy), Rudno nad Hronom – Chlm – sedlo Krížny buk – Pukanec (zelená), Brehy – Grunty (žltá). Z nich je v súčasnosti udržiavané značenie len na Rudnej magistrále.

Hron poskytuje možnosti pre vodnú turistiku (splavovanie rieky). Príbrežné lúky využívajú vodní turisti v letnom období na príležitostné táborenie.

Podmienky pre športové aktivity miestnych obyvateľov

Športový areál s futbalovým ihriskom, cvičným ihriskom a prevádzkovým objektom a tribúnou, situovaný pri Hrone. Ihrisko je aj v areáli základnej školy.

Návrh riešenia

Pre športové aktivity bude slúžiť športový areál v lokalite Sihot, ktorý vznikne transformáciou a rozšírením existujúceho športového areálu – v rozsahu rozvojovej plochy č. 5. Navrhuje sa kompletizácia vybavenia (prevádzkových objektov), zriadenie nových ihrísk (volejbalové ihrisko, viacúčelové ihrisko) na mieste dnešného hlavného futbalového ihriska. Doplnia sa odstavné plochy a vytvorí sa tu prírodné táborisko vodných turistov s príslušným vybavením, prípadne aj ubytovacie zariadenie penziónového typu.

Spektrum možností pre oddychovo-rekreačné aktivity je potrebné prispôbiť nárokom rôznych vekových skupín obyvateľov. Navrhujeme zriadenie nových detských ihrísk s atrakciami – dobudovanie ihriska pri materskej škole a výstavbu nového v rámci rozvojovej plochy č. 1 v lokalite Kopanica.

Rekreačné aktivity v krajine navrhujeme rozvíjať vo väzbe na Hron a vodnú plochu („pleso“). Vhodné sú pobytové aktivity ako piknikovanie, športový rybolov a pod., bez predpokladu zriaďovania trvalých stavieb, nakoľko ide o inundačné územie.

V obci sa rozvíja chalupárska rekreácia, zväčša v uvoľnených starších domoch, ktoré neboli vhodné na trvalé bývanie. Časť bytového fondu sa pre rekreačné účely bude naďalej uvoľňovať a bude saturovať dopyt zo strany chalupárov. Výhľadovo sa uvažuje s výstavbou rekreačno-obytného súboru s kapacitou 11 objektov, prípadne aj golfového ihriska v lokalite Vlčí dub pri Liešňanskom potoku.

Dolina Hrona i Hodrušská vrchovina má značný potenciál rozvoja cykloturistiky. Navrhujeme vyznačenie ľavobrežnej pohronskej cyklotrasy – po ceste III. triedy Žarnovica – Brehy, s pokračovaním do Tekovskej Breznice. Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy nie je nevyhnutné budovanie samostatného cyklistického chodníka, dopravne segregovaného od automobilovej dopravy. Ďalej navrhujeme po účelových cestách v katastrálnom území viesť lokálne cyklotrasy – Liešňanskou dolinou, dolinou Obecného potoka s prepojením až do obcí Pukanec a Uhliská.

Odporúčame tiež obnovu peších turistických trás a vytvorenie náučného chodníka (po zelenej značke), prezentujúceho banícku históriu obce – početné staré banské diela, rozptýlené v lokalitách Skalka, Šlosberg, Malý veterník, Medokyšná, Biela skala.

Pre trvalú prezentáciu remeselných tradícií obce, ktoré obec v posledných rokoch úspešne oživuje organizovaním rôznych podujatí, navrhujeme zriadenie dedinského múzea. Múzeum je vhodné zriadiť v zachovanom objekte ľudovej architektúry v centrálnej časti obce. Konkrétny objekt v súčasnosti nie je možné vytypovať.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

V súčasnosti je zastavané územie obce vymedzené hranicou zastavaného územia obce k 1.1. 1990. Zastavané územie tvorí jeden celok a zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Rozprestiera sa pozdĺž rieky Hron a v dvoch úzkych dolinách Obecného potoka a Liešnanského potoka, ktoré vybiehajú z doliny Hrona do pohoria Štiavnické vrchy. Súčasťou zastavaného územia sú aj výrobné areály na okrajoch obce.

Vymedzením nových rozvojových plôch sa zastavané územie obce rozšíri. V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Brehy zastavané územie obce tak, že obsahuje:

- existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia
- navrhovaná obytná ulica v lokalite Kopanica – rozvojová plocha č. 1
- navrhované plochy športu a rekreácie – rozvojová plocha č. 5

Všetky ostatné navrhované rozvojové plochy sú vymedzené v rámci existujúceho zastavaného územia.

Prírastok zastavaného územia v zmysle návrhu územného plánu je rekapitulovaný v nasledujúcej tabuľke.

Tab.: Rekapitulácia prírastku zastavaného územia podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Výmera plochy v ha	Prírastok ZÚ v ha	Poznámka
1	4,37	4,03	–
5	1,71	1,71	–
Prírastok spolu		5,74	

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo rýchlostnej cesty R1 definované v šírke 100 m od osi príslušného jazdného pásu mimo zastavané územie obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)
- ochranné pásmo cesty III. triedy definované v šírke 20 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)

Z hľadiska ochrany trás nadradeného technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma elektroenergetických vzdušných vedení (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - vonkajšie vedenie 110 kV – 15 m
 - vonkajšie vedenie 22 kV – 10 m
 - zavesené káblové vedenie 22 kV – 1 m
 - vodiče so základnou izoláciou – 4 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36):
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201mm do 500 mm
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)
- bezpečnostné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti

plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm
- 50 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm
- 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z.
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. – 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia do 500 mm)
- ochranné pásmo vodných tokov vymedzujúce pobrežné pozemky pre výkon správy toku v šírke do 10 m od brehovej čiary, resp. od vzdušnej a návodnej päty hrádze v prípade vodohospodársky významných tokov (Hron) a v šírke do 5 m pri drobných vodných tokoch v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.
- ochranné pásmo pohrebiska – 50 m od hranice pozemku pohrebiska (v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve)
- ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch)
- ochranné pásmo čistiarnie odpadových vôd – 50 m od stredu ČOV po okraj súvislej bytovej výstavby (podľa STN 756401, STN 756402)

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

Návrh riešenia záujmov obrany štátu

Vojenské objekty a podzemné inžinierske siete vojenskej správy nie sú v záujmovom priestore evidované a vojenská správa tu nemá žiadne územné požiadavky.

Návrh riešenia požiarnej ochrany

V obci Brehy sa nachádza požiarne zbrojnica s primeraným vybavením. Je tu organizovaný dobrovoľný hasičský zbor. V uliciach obce, pokrytých verejným vodovodom, sú vybudované požiarne hydranty. V prípade požiaru slúži profesionálna zásahová jednotka v Novej Bani. Operačné pracovisko hasičskej stanice zabezpečuje výjazdy do 10 minút.

Zásobovanie požiarou vodou navrhujeme riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete z požiarnej hydrantov. Obec Brehy má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, ktorá je navrhnutá na krytie požiarnej potreby a Q_{max} . Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarnejmi hydrantmi. Odberné miesta budú zriadené a označené aj v navrhovaných rozvojových lokalitách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Ako náhradný zdroj vody je v prípade potreby možné čerpanie vody priamo z vodných tokov, pretekajúcich zastavaným územím obce alebo v tangenciálnej polohe – z Hrona, Obecného potoka a Liešňanského potoka. Sekundárne sa pre protipožiarne účely môžu využívať retenčné protipovodňové nádrže – existujúca na Liešňanskom potoku a navrhovaná na Obecnom potoku.

Pre zabezpečenie požadovanej dostupnosti z hľadiska výkonu požiarnej zásahov sú navrhované komunikácie v nových rozvojových lokalitách riešené zväčša ako priebežné.

Pri zmene funkčného využívania územia je potrebné riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom, s vyhláškou č. 288/2000 Z. z. a s predpismi platnými v čase realizácie jednotlivých stavieb.

Návrh riešenia ochrany pred povodňami

Územný plán VÚC Banskobystrického kraja v znení jeho doplnku z roku 2009 vymedzuje inundačné územie rieky Hron, ktoré zasahuje aj do katastrálneho územia obce Brehy. Rozsah inundačného územia v k.ú. Brehy určil ObÚTP v Banskej Štiavnici na základe návrhu SVP š.p. OZ Banská Bystrica dňa 14.8.2008 rozhodnutím č.2008/00045/ZC-BG-BR.

V inundačnom území sa nenavrhuje výstavba žiadnych trvalých stavieb. Protipovodňovú ochranu zastavaného územia na úseku poniže nového mosta zabezpečuje protipovodňová hrádza, a na jej korune osadená betónový múr. Východne od mosta je zastavané územie pred povodňami chránené polohou na vyvýšenej terase.

Vodné toky, pretekajúce zastavaným územím obce Brehy (Liešňanský potok, Obecný potok), majú upravené korytá, dimenzované na povodňový prietok zodpovedajúci Q_{100} . Úpravy koryt sú v niektorých častiach narušené a navrhujeme ich rekonštrukciu. Na Liešňanskom potoku je nad zastavaným územím vybudovaná protipovodňová nádrž na retenciu povodňových prietokov. Výstavbu nádrže s rovnakými parametrami navrhujeme aj na Obecnom potoku, taktiež nad zastavaným územím obce. Obec Brehy má vypracovaný a schválený povodňový plán.

Potenciálne ohrozenie predstavujú aj prívalové vody pri nadmerných zrážkach, stekajúcich z okolitých svahov vrchoviny cez zastavané územie obce. Na riešenie tohto problému sa navrhuje vybudovanie rigolov na styku navrhovaného rozšírenia zastavaného územia obce. Nad navrhovanou rozvojovou plochou č. 1 sa navrhuje výstavba dažďového rigolu so zaústením do Obecného potoka. Pod prístupovou komunikáciou bude rigol vedený v zakrytom profile. V zmysle vypracovaného projektu sa navrhuje výstavba dažďovej kanalizácie, 2 prečerpávacích staníc dažďových vôd s výtlakmi (v areáli ZŠ a pri ihrisku).

Špecifické krajinnoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú podrobnejšie opísané v kap. 2.13 „Konceptia starostlivosti o životné prostredie“.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Ako súčasť prieskumov a rozborov k Územnému plánu obce Brehy bol vypracovaný krajinnoekologický plán, ktorý rieši zachovanie ekologickej stability územia. Navrhované opatrenia sú zakreslené v grafickej časti vo výkrese „Ochrana prírody a tvorba krajiny“.

Súčasná krajinná štruktúra

Na základe fyto geografického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR) patrí záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu pred karpatskej flóry (Praecarpaticum) a okresu Slovenské stredohorie a rozhraní podokres Štiavnické vrchy.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, predstavujú 3 rôzne celky:

- lužné lesy vrbovo-topoľové (Salicion albae, Salicion triandrae p.p.) – na nive Hrona
- dubovo-hrabové lesy karpatské (podzväz Carici pilosae-Carpinenion betuli)
- bukové kvetnaté lesy podhorské (podzväz Eu-Fagenion Oberd.) – v najvyšších častiach hornatiny

Reálna vegetácia sa v riešenom území sa odchyľuje od potenciálnej prirodzenej vegetácie. Niva Hrona je odlesnená, zalesnená ostala hornatina. V druhovej skladbe prevláda buk (58,72%), ďalej je zastúpený hrab (14,04%) a ostatné listnaté dreviny – javor, dub cerový, agát (viac ako 20%). V malej miere sa vyskytujú aj ihličnaté dreviny – smrek (1,11%), borovica (1,75%), smrekovec (1,48%). Lesné plochy pokrývajú väčšinu riešeného územia. Majú výmeru 946,94 ha, t.j. 76,6 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Spoločenstvá stepného typu tvoria väčšinu poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Nachádzajú sa na strmých svahoch, zväčša na v prechodových polohách medzi zastavaným územím a zalesnenými plochami. V minulosti sa intenzívne využívali ako pasienky. Trvalé trávne porasty tvoria spoločenstvá timotejky lúčnej, lipnice lúčnej, traslice prostrednej. Na hospodársky nevyužívaných trávnych porastoch vznikli sukcesiou druhotné lesné spoločenstvá alebo rôzne formácie nelesnej drevinovej a krovinovej vegetácie. Trvalé trávne majú výmeru 151,87 ha, t.j. 12,3 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Menšie plochy ornej pôdy sa nachádzajú len v úzkom pruhu na nive Hrona. Agrocnózy na ornej pôde majú najnižšiu ekologickú hodnotu. Orná pôda má výmeru 50,6 ha, t.j. 4,1 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch, na záhumienkoch.

Záhrady majú celkovú výmeru 31,6 ha, t.j. 2,56 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Sídelná vegetácia sa nachádza v centre obce na námestí, kde má charakter verejného parku, a miestami pozdĺž potoka. Na námestí sú vysadené smrek, lipy, brezy, orechy.

Chránené územia

Väčšina katastrálneho územia obce Brehy (viac ako 90% výmery) leží v Chránenej krajinej oblasti Štiavnické vrchy, vrátane malej časti zastavaného územia v lokalite Liešna. Hranicu chráneného územia tvorí prevažne hranica lesa. Na území CHKO Štiavnické vrchy platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny 2. stupeň územnej ochrany.

Osobitne chránené časti krajiny (maloplošné chránené územia) národného významu sa v riešenom území nenachádzajú. Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo dňa 14. 7. 2004 bola časť katastrálneho územia obce zaradená do navrhovaného zoznamu území európskeho významu pod názvom „Hodrušská hornatina“ (SKUEV 0263), ktoré sa prekrýva s CHKO Štiavnické vrchy. Toto územie však nie je zapísané v zozname lokalít európskeho významu schváleného rozhodnutím Komisie 2008/26/ES zo dňa 13. 11. 2007, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam lokalít európskeho významu v Panónskej biogeografickej oblasti.

Na území Hodrušskej hornatiny sa nachádzajú nasledovné chránené biotopy:

- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (dôležité stanovišťa Orchideaceae)
- 6240* Subpanónske travinnobylinné porasty
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 8150 Nespevnené silikátové skalné sutiny kotlínneho stupňa
- 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
- 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd
- 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary
- 9110 Kyslomilné bukové lesy
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy
- 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy
- 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy
- 9110* Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku

V riešenom území sú identifikované aj biotopy skupiny B – Mezofilné trvalé trávne porasty. S výnimkou lokality Kalište nachádzajú v rámci CHKO.

Predmetom ochrany na území Hodrušskej hornatiny sú viaceré živočíchy: plocháček červený (*Cucujus cinnaberinus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*),

fúzač alpský (*Rosalia alpina*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), ohniváčik veľký (*Lycaena dispar*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), *Rhysodes sulcatus*, pižmovec hnedý (*Osmoderma eremita*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), kováčik fialový (*Limoniscus violaceus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*).

Nenachádzajú sa tu žiadne chránené stromy ani mokrade zaradené do zoznamu podľa Ramsarského dohovoru. V blízkosti riešeného územia (v k. ú. Tekovská Breznica) sa nachádza prírodná pamiatka Putikov vršok, vyhlásená v roku 1997 na ochranu najmladšej lokality sopečnej činnosti na Slovensku, s relatívne malou deštrukciou sopečnej štruktúry.

Prírodné zdroje

- Ochrana vodných zdrojov – na území obce sa nenachádzajú. Vodný zdroj zásobujúci obec pitnou vodou sa nachádza asi 1 km juhovýchodne, v k.ú. Pukanec.
- Ochranné lesy - z celkovej výmery lesov v obvode LHC Brehy 926,95 ha pripadá na hospodárske lesy 697,63 ha a na ochranné lesy 229,32 ha.
- Nerastné zdroje – do katastrálneho územia zasahuje časť dobývacieho priestoru Tekovská Breznica určeného pre dobývanie výhradného ložiska čadiča. Ďalej sem zasahujú určené prieskumné územia pre rudy, zlato, striebro a iné kovy. V okolí obce sa nachádzajú viaceré ďalšie nerudné ložiská andezitu (Bzenica), kremencov (Hliník nad Hronom), zeolitu (Sklené Teplice), perlitu (Lehôtka pod Brehmi), ryolitu (Hliník nad Hronom).

Návrh prvkov MÚSES

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií. Podľa RÚSES okresu Žiar nad Hronom a ÚPN VÚC Banskobystrického kraja do riešeného územia zasahuje jadrové územie európskeho významu, ktoré spĺňa kritériá pre biocentrum nadregionálneho významu:

- **NBc Hodrušská hornatina** – biocentrum predstavuje jadrová časť ÚEV Hodrušská hornatina

Biocentrum nadregionálneho významu tvorí kostru ekologickej stability regiónu, na ktorú sa viažu prvky ekologickej stability miestneho významu. Pri návrhu biocentier miestneho významu sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokradového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Pre doplnenie

kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú štyri biocentrá, ktoré spĺňajú uvedené kritériá:

- **MBc Liešňa** – biocentrum miestneho významu tvorí prevažne porast a trvalé trávne porasty na vrchu Liešňa, medzi časťami Močarina a Liešňa a súčasne v kontakte s navrhovanými biokoridormi MBk Obecný potok a MBk Liešňanský potok
- **MBc Chlm** – biocentrum miestneho významu tvorí 80 – 100 ročný porast na svahoch masívu vrchu Chlm až po kontaktnú polohu s navrhovaným biokoridorom miestneho významu MBk Obecný potok
- **MBc Pleso** – navrhované biocentrum miestneho významu tvorí vodná plocha s okolitými podmáčanými trvalými trávnyimi porastami, v kontakte s riekou Hron (biokoridor nadregionálneho významu).
- **MBc Putikov vrch** – biocentrum miestneho významu tvorí plocha prírodnej pamiatky a lesný porast na severnom svahu až po MBk Liešňanský potok

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiadúca. Z RÚSES okresu Žiar nad Hronom a ÚPN VÚC Banskobystrického kraja bol prevzatý návrh biokoridoru nadregionálneho významu:

- **NBk 12/12 Vodný tok Hron** – hydricko-terestrický biokoridor tvorí vodný tok Hrona a jeho niva s trvalými trávnyimi porastami a brehovou vegetáciou. Medzi Žarnovicou a Novou Baňou z dôvodu výstavby rýchlostnej cesty R1 došlo k prehradeniu pôvodného koryta Hrona na nové, čo spôsobilo zánik pôvodných biotopov rastlinstva a živočíšstva. Jednotlivé druhy sa presunuli na nové miesta a na novovzniknutých biotopoch sa usídlili nové druhy.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory:

- **MBk Obecný potok** – biokoridor miestneho významu sa navrhuje v trase Obecného potoka. Na miestny biokoridor vplývajú viaceré stresové faktory: kontakt vodného toku so zastavaným územím obce Brehy v dĺžke 2 km, paralelne vedené koridory dopravnej a technickej infraštruktúry. V úzkom údolí dochádza k tesnému kontaktu týchto prvkov a mnohopočetnému križovaniu príjazdov k rodinným domom s potokom.
- **MBk Liešňanský potok** – biokoridor miestneho významu sa navrhuje od prameňa potoka a ďalej v smere potoka až po jeho ústie do Hrona (biokoridoru nadregionálneho významu).

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmíť negatívne ekologické pôsobenie devastačných činiteľov

na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou.

Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- drobné vodné toky, ktoré nie sú klasifikované ako biokoridory miestneho významu
- lesné porasty – najmä ochranné lesy a lesy osobitného určenia, okrem plôch biocentier
- trvalé trávne porasty – lúky a pasienky na rozhraní zastavaného územia a lesných porastov
- mozaikové štruktúry – trvalé trávne porasty s rozptýlenou nelesnou drevinovou vegetáciou
- plochy verejnej zelene v zastavanom území obce – parku na námestí

Všetky prvky ÚSES sú vymedzené zakreslením vo výkrese ochrany prírody a tvorby krajiny.

Navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

Ekologickú stabilitu v poľnohospodárskej krajine možno podporiť predovšetkým systémom ekostabilizačných opatrení (agrotechnických, agromelioračných, agrochemických). Práve tieto zabezpečujú na poľnohospodárskej pôde celoplošné pôsobenie ÚSES. Ak by neboli implementované, môže dôjsť k ohrozeniu prírodných zdrojov a následne až k situácii, že navrhované prvky kostry ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky) nebudú v dostatočnej miere plniť im prisudzované ekologické funkcie.

Opatrenia s daným účelom sú uvedené v návrhu jednotlivých prvkov MÚSES. Na zabezpečenie biodiverzity ekosystémov je potrebné:

- vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov, zatrávnovaných a ponechané na sukcesiu za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- revitalizácia vodných plôch na nive Hrona ako prirodzených neresísk rýb
- obnova mokradí a vlhkých lúk v pôvodných lokalitách pozdĺž Hrona
- vylúčiť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej monokulturalizácii
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny (v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území), predovšetkým dub, buk, hrab
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability
- obmedzovať rekreačné aktivity v lokalitách tvoriacich prvky systému ekologickej stability

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Doprava

Širšie dopravné vzťahy a nadradená dopravná infraštruktúra

Obec Brehy má z hľadiska dopravnej dostupnosti veľmi výhodnú polohu. Leží pri hlavných dopravných ťahoch, ktoré vytvárajú multimodálny dopravný koridor cestnej, železničnej a potenciálne aj vodnej dopravy. V bezprostrednej blízkosti obce je vedená rýchlostná cesta R1 Trnava – Zvolen (kategória R 22,5/100), ktorá je súčasťou medzinárodného cestného koridoru E571 a E58, štátna cesta I. triedy č. I/65 Nitra – Zvolen a železničná trať nadregionálneho významu č. 150 (Šurany) Nové Zámky – Zvolen. Tieto koridory prechádzajú vo vzdialenosti cca 500 m od centra obce, spadajú však do k.ú. Nová Baňa.

Medzi Novou Baňou a obcou Brehy je na rýchlostnej ceste mimoúrovňová križovatka. Prostredníctvom cesty III. triedy č. III/065011A je z rýchlostnej cesty zabezpečené dopravné napojenie obce Brehy. V zastavanom území obce sa v kolmom smere napája na cestu III. triedy č. III/065008, ktorá spája obec Brehy s okolitými obcami Tekovská Breznica, Rudno nad Hronom, Voznica. Je vedená paralelne s tokom Hrona, po jeho ľavom brehu.

Podľa sčítania dopravy z r. 2005 bolo z úsekov ciest III. triedy, prechádzajúcich riešeným územím, najväčšie dopravné zaťaženie na sčítacom úseku č. 95740, ktorý predstavuje prepojenie obce Brehy s mestom Nová Baňa. Dopravné zaťaženie tu bolo 2022 voz./24 hod. Z tohto objemu predstavuje nákladná doprava len 7,8%. Ide teda o dopravu, ktorá má cieľové miesto v obci Brehy a sčasti aj v obciach Rudno nad Hronom a Tekovská Breznica.

Tab.: Priemerné denné intenzity dopravy (sk.voz./24 h)

Cesta: úsek	T= nákladné automobily a prívesy	O= osobné a dodávkové automobily	M= motocykle	S = spolu
III/065008: 93466, 93460	106	429	9	544
III/065011A: 95740	158	1832	32	2022
R1: 95720	3256	9244	16	12516

Zdroj: Sčítanie dopravy, SSC 2005

Súčasťou multimodálneho dopravného koridoru je železničná trať, vedená paralelne s cestou I. triedy č. I/50. Železničná trať č. 150 Nové Zámky – Zvolen (s pokračovaním do Lučenca a Košíc – č. trate 160) je dvojkoľajová, elektrifikovaná. Je súčasťou siete európskych železničných tratí TINA. Výhľadovo sa uvažuje výstavbou vysokorýchlostnej trate Bratislava – Zvolen – Lučenec – Košice.

Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliači. V súčasnosti nie je využívané pre civilnú prevádzku.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú.

Miestne komunikácie – súčasný stav

Miestne komunikácie vzhľadom k topografickým podmienkam nevytvárajú zokruhovanú sieť. Obojstranná zástavba je zoskupená pozdĺž cesty III. triedy a účelovej cesty pozdĺž Obecného potoka.

Kratšie úseky paralelných miestnych komunikácií sú len v centrálnej časti obce – ku kostolu a cintorínu a k základnej škole. Na cestách sa vyskytujú viaceré líniové a bodové dopravné závady. Nevyhovuje šírkové usporiadanie ciest ani stav vozoviek.

V katastri sa ďalej nachádzajú účelové lesné cesty komunikácie, sprístupňujúce hospodárske lesy v rámci katastra. Sú spevnené (asfaltové) alebo nespevnené. Z obce Brehy východným smerom pokračuje účelová lesná cesta cez sedlo Hodrušskej hornatiny a v okrese Levice sa napája na cestu III. triedy č. III/510024. Odtiaľ je možný prístup do obcí Pukanec a Uhliská. Cesta má asfaltový povrch. Nie je zaradená do siete ciest III. triedy a vjazd motorových vozidiel je tu zakázaný.

Miestne komunikácie – návrh riešenia

Existujúce miestne komunikácie sa prebudujú tak, aby spĺňali parametre príslušných funkčných tried a kategórií. Vzhľadom k obmedzeným priestorovým podmienkam v existujúcej zástavbe sa navrhujú nižšie funkčné triedy a kategórie miestnych komunikácií (C2, C3, D1), zodpovedajúce pobytovej funkcii a nižšej mobilite obyvateľov. Existujúce miestne komunikácie budú zachované a v nevyhovujúcich úsekoch prebudované v kategórii MO 7,5/40 (C2) a MO (MOK) 7/30 (C3). Pokiaľ to neumožňujú priestorové pomery, výnimočne je prípustná kategória MO 5/30. Upokojené komunikácie funkčnej triedy D1 budú homogenizované v kategórii MOK 5/20, prípadne MOK 4/10. Ďalej sa navrhuje odstránenie líniových dopravných závad – komplexná obnova asfaltového krytu + rozšírenie vo vyznačených úsekoch v stanovenej kategórii.

V súvislosti s vymedzením nových plôch pre bytovú výstavbu je potrebné doplnenie okruhov a vetiev miestnych komunikácií funkčnej triedy C3 a upokojených komunikácií D1. Vybuduje sa okruh pre napojenie rozvojovej plochy č. 1 vo funkčnej triede C3 a kategórii MO 7/30 v dĺžke 410 m a kratší úsek upokojenej komunikácie D1 MOK 5/20 v dĺžke 48 m. Existujúci úsek lesnej cesty od cintorína je potrebné rozšíriť, vybudovať dažďovú kanalizáciu, zvýšiť úroveň vozovky navážkou a povrch spevniť. Ďalej sa navrhuje vybudovanie úseku D1 MOK 5/20 medzi v dĺžke 20 m, nevyhnutného na zokruhovanie komunikácie medzi ZŠ a časťou Liešňa. Na zabezpečenie dopravnej dostupnosti rozvojovej plochy č. 5 (pre rekreačné využitie) sa predĺži existujúca obslužná komunikácia C3 MO 7/30 o 54 m.

Pre výhľadovú rozvojovú plochu v lokalite „Na hore“ sa výhľadovo predpokladá vybudovanie spevnených upokojených komunikácií D1 MOK 5/20 v celkovej dĺžke 870 m.

Ostatné rozvojové plochy č. 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 sú dostupné z existujúcich miestnych a účelových komunikácií bez potreby budovania nového verejného dopravného vybavenia.

Statická doprava a zariadenia cestnej dopravy

Odstavné plochy s kapacitou do 15 vozidiel sú centrálnej časti obce na námestí, pred pamätníkom a zariadeniami občianskej vybavenosti (pri predajni Jednota a obecným úradom).

Vlastné odstavné plochy v rámci areálov majú vybudované výrobné prevádzky v obci. Bývalý areál prevádzky triedičky kameňa sa využíva na odstavovanie nákladných automobilov. V ostatných častiach obce sa na odstavovanie motorových vozidiel sa využívajú pridružené priestory komunikácií. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov vo forme garáží alebo spevnených plôch. S týmto riešením sa počíta aj v novonavrhovaných obytných uliciach.

Nové parkoviská s kapacitou do 10 státí navrhujeme v súvislosti s návrhom výstavby bytových domov – v rámci rozvojovej plochy č. 3. Plánované rozšírenie športovo-rekreačnej zóny si vyžiada rozšírenie plôch statickej dopravy – v rámci rozvojovej plochy č. 5.

V obci sa nenachádzajú žiadne dopravné zariadenia, ani sa v územnom pláne nenavrhujú. Najbližšie čerpace stanice sa nachádzajú v Novej Bani.

Nemotorová doprava – návrh riešenia

Chodníky pre chodcov sú len na krátkych úsekoch (v parku na námestí, k základnej škole, do Novej Bane). Pozdĺž cesty III. triedy a cesty do časti Močarina chodníky nie sú vybudované. To predstavuje isté riziko dopravných kolízií automobilovej dopravy s peším pohybom. Prioritne sa preto navrhuje vybudovanie chodníka pozdĺž prieťahu cesty III. triedy č. III/065008 zastavaným územím obce v dĺžke 1430 m. Ďalej sa vybuduje chodník pozdĺž hlavnej obslužnej komunikácie funkčnej triedy C2 v časti Močarina v dĺžke cca 350 m v rámci vymedzenej centrálnej zóny. Chodníky budú vybudované v súlade s STN 73 6110. Chodníky pozdĺž cesty III. triedy budú mať minimálnu šírku 2,0 m. V prípade ostatných chodníkov postačuje šírka 1,5 m. Výchľadovo sa odporúča obnoviť a upraviť nespevnené chodníky cez lesné porasty medzi časťami Liešňa a Močarina.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. Cyklistická doprava sa využíva lokálne na pohyb medzi jednotlivými časťami obce, ktoré sú navzájom značne vzdialené. Značný je tiež potenciál rozvoja rekreačnej cyklistiky, keďže obec je situovaná v atraktívnom krajinnom prostredí na styku Štiavnických vrchov a nivy Hrona.

Navrhujeme vyznačenie cyklistickej trasy po ceste III. triedy do Tekovskej Breznice a Rudna nad Hronom, ktorá bude súčasťou pohronskej cyklistickej trasy. Ďalšie cyklistické trasy budú vedené po existujúcich účelových komunikáciách – dolinou Obecného potoka, cez vrchovinu až do obcí Pukanec a Uhliská a v Liešňanskej doline.

Osobná hromadná doprava - stav

Spojenie verejnou dopravou je veľmi dobré. Jednotlivé časti obce sú pokryté zastávkami autobusov. Vzhľadom na rozsah zastavaného územia je požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 400 m splnená, s výnimkou časti Liešňa (zastávky tu boli v minulosti

zrušené pre nerentabilitu). V riešenom území je spolu 6 párov autobusových zastávok (hlavná zastávka pri Hrone, zastávky dolina, obchod, Smelý, ZŠ, Lašťok). Väčšina spojov z Rudna nad Hronom zastavuje len na hlavnej zastávke.

V obci Brehy zastavujú autobusy na linkách:

- Banská Štiavnica – Žarnovica – Nová Baňa
- Hodruša-Hámre, Sandrik – Žarnovica – Brehy – Nová Baňa
- Žiar nad Hronom – Vyhne – Žarnovica – Nová Baňa – Tekovské Nemce - Levice

Z centra obce je v pešej dostupnosti autobusová stanica a železničná stanica v Novej Bani, kde zastavujú aj diaľkové linky.

Osobná hromadná doprava - návrh riešenia

Navrhujeme zriadenie 1 novej zastávky pre zlepšenie pokrytia časti Liešna. Zastávka bude situovaná na ceste III. triedy, pri vyústení miestnej komunikácie z časti Liešna. Pri autobusových zastávkach sa dobudujú (rozšíria) výbočiská v zmysle STN 73 6425, pokiaľ to dovoľujú priestorové pomery.

2.12.2 Vodné hospodárstvo

Hydrologické pomery v území

Hydrologicky riešené územie patrí do povodia rieky Hron. Patrí k veľkým slovenským riekam – tok II. rádu s celkovou dĺžkou 284 km a plochou povodia 5464,5 km². Pre Hron je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku s vysokou vodnosťou vo februári až apríli a s minimálnymi vodnými stavmi v septembri. Výrazné podružné zvýšenie sa prejavuje koncom jesene a začiatkom zimy. Hron má hydrologické číslo povodia 4-23-04-084, priemerný dlhodobý ročný prietok je 46 m³/s, Q355 = 11,41 m³/s.

Pravý breh Hrona tvorí hranicu riešeného územia. V doline tečie smerom na juhozápad, pričom výrazne meandruje.

Priemerné mesačné prietoky na rieke Hron m³/s – stanica Brehy:

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	34,76	47,27	82,54	99,31	66,86	49,57
	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
	36,62	28,75	25,62	32,39	48,49	47,98

Extrémne prietoky na rieke Hron m³/s – stanica Kamenín, r.k. 10,9:

Qmax 2004	Qmax 1992 - 2003	Qmax 10	Qmax 50
244,0	555,500	695,0	980,0

Qmin 2004	Qmin 1992 - 2003	Qmax 20	Qmax 100
8,365	7,037	810,0	1125,0

Zastavaným územím obce Brehy pretekajú Obecný potok a Liešňanský potok a ich prítoky. Obecný potok a Liešňanský potok pritekajú z k.ú. Pukanec, kde pramenia. Napájací prameň prítoku Liešňanského potoka bol zachytený pre celoobecný vodovod, z ktorého je pitnou vodou zásobovaná obec Brehy. Ďalej riešeným územím pretekajú Smrčan potok, Bračovský potok (prítoky Hrona), Tesná dolina (prítok Obecného potoka) a iné bezmenné toky. Vodnosť týchto tokov je nízka. Výrazne kolíše v priebehu roka v závislosti na povrchových zrážkach.

Jedinou vodnou plochou je jazierko (pleso) pri bývalom areáli ŠM. Vodná plocha bola pôvodne spojená s riekou Hron kanálom.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, je Hron zaradený do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

Hydrogeologické pomery v území

Kolektorom podzemnej vody sú sedimenty kvartéru a piesčité a štrkovo-piesčité polohy neogénu. Územie vulkanického komplexu je na pramene chudobné, výdatnosť nad 0,5 l/s je vzácna. Sú obvyčajne puklinovo-vrstevného typu a vyvierajú na styku prúdov andezitu a s menej priepustnými sedimentmi. Podzemná voda je dopĺňaná zo zrážok. Koeficient filtrácie môže dosahovať hodnoty rádovo $k_f = 10^{-5} - 10^{-7}$ m/s. Prevažujúci smer prúdenia podzemnej vody je v smere toku Hrona – t.j. smerom na juhozápad. Zdroje minerálnych vôd sa v riešenom území nenachádzajú.

Stav zásobovania pitnou vodou

Obec Brehy je zásobovaná pitnou vodou z celoobecného vodovodu. Bol dobudovaný v roku 2002. Ako zdroj pre skupinový vodovod sa zachytáva prameň v k.ú. Pukanec o kapacite $Q = 3,2$ l/s. Vodojem s objemom 100 m^3 je situovaný nad obcou (Na horu).

Minimálna/maximálna hladina vody vo vodojeme je 292,5 m.n.m. / 295,8 m.n.m. Hlavné rozvodné potrubie a zásobné potrubie vodojemu je z PVC DN 150. Ostatné rozvody sú z PVC DN 100.

Vodovodná sieť je rozdelená do 2 tlakových pásiem. 1. Tlakové pásmo zahŕňa centrálnu časť obce a časť Lašťok, 2. tlakové pásmo ostatné časti – Liešňa, Močarina. Regulátory tlaku sú pod vodojemom a na prívodnom potrubí od vodného zdroja.

Rozvádzacia vodovodná sieť je vzhľadom k pôdorysu sídla riešená prevažne ako vetvová. Rozvody sú uložené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou v zelených pásoch, miestami v krajnici vozovky alebo vo vozovke. Na rozvodné potrubia sú pripojené prípojky DN 25 a DN 50. Z verejnej vodovodnej siete sú okrem obytnej zástavby zásobované aj všetky zariadenia občianskej vybavenosti a prevádzky výroby. Vodovod je v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a obce Brehy (50 : 50 %).

Výpočet potreby vody

Vo výpočte potreby vody sa uvažuje s potrebou vody pre bytový fond, občiansku vybavenosť a výrobné prevádzky. Výpočet je prevedený v zmysle vyhlášky č. 684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Súčasný počet obyvateľov: 1088

Priemerná súčasná potreba vody Q_p

- Bytový fond: $1088 \times 135 \text{ l/osoba/deň} = 146\,880 \text{ l/deň} = 1,700 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $1088 \times 25 \text{ l/osoba/deň} = 27\,200 \text{ l/deň} = 0,315 \text{ l/s}$
- Výroba: $30 \times (5+25+120) \text{ l/zam./deň} = 4500 \text{ l/deň} = 0,052 \text{ l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $178\,580 \text{ l/deň} = 2,067 \text{ l/s}$

Maximálna súčasná denná potreba vody $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 1,6$)

- Bytový fond: $1,700 \text{ l/s} \times 1,6 = 2,720 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $0,315 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,504 \text{ l/s}$
- Výroba: $0,052 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,083 \text{ l/s}$
- Maximálna denná potreba vody spolu: $3,307 \text{ l/s}$

Maximálna súčasná hodinová potreba vody $Q_h = Q_d \times k_h$ ($k_h = 1,8$)

- Bytový fond $2,720 \text{ l/s} \times 1,8 = 4,896 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť $0,504 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,907 \text{ l/s}$
- Výroba: $0,083 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,149 \text{ l/s}$
- Maximálna hodinová potreba vody spolu: $5,952 \text{ l/s}$

Predpokladaný počet obyvateľov na konci návrhového obdobia (v r. 2025): 1213

Priemerná potreba vody v r. 2025 Q_{p2025}

- Bytový fond: $1213 \times 135 \text{ l/osoba/deň} = 163\,755 \text{ l/deň} = 1,895 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $1213 \times 25 \text{ l/osoba/deň} = 30\,325 \text{ l/deň} = 0,351 \text{ l/s}$
- Výroba: $100 \times (5+25+120) \text{ l/zam./deň} = 15\,000 \text{ l/deň} = 0,174 \text{ l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $209\,080 \text{ l/deň} = 2,42 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba vody v r. 2025 $Q_{d2025} = Q_{p2025} \times k_d$ ($k_d = 1,6$)

- Bytový fond: $1,895 \text{ l/s} \times 1,6 = 3,032 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $0,351 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,562 \text{ l/s}$
- Výroba: $0,174 \text{ l/s} \times 1,6 = 0,278 \text{ l/s}$
- Maximálna denná potreba vody spolu: $3,872 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody v r. 2025 $Q_{h2025} = Q_{d2025} \times k_h$ ($k_h = 1,8$)

- Bytový fond: $3,032 \text{ l/s} \times 1,8 = 5,458 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $0,351 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,632 \text{ l/s}$
- Výroba: $0,278 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,500 \text{ l/s}$
- Maximálna hodinová potreba vody spolu: $6,590 \text{ l/s}$

Tab.: Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Potreba vody v r. 2025
Ročná potreba vody (m^3/r)	65 182	76 314
Priemerná potreba vody Q_p (l/s)	2,067	2,420
Max. denná potreba vody Q_d (l/s)	3,307	3,872
Max. hodinová potreba vody Q_h (l/s)	5,952	6,590

Návrh rozvodov vody

V súlade s ÚPN VÚC Banskobystrického kraja sa uvažuje s prepojením Západoslovenskej vodárenskej sústavy so Stredoslovenskou vodárenskou sústavou cez oblastné a skupinové vodovody Gabčíkovo a Žiar nad Hronom – Žarnovica – Hronský Beňadik. V riešenom území sa navrhuje vybudovanie prepojovacieho vodovodného potrubia medzi Hliníkom nad Hronom a Hronským Beňadikom DN 300. Potrubie bude uložené pozdĺž cesty III. triedy Tekovská Breznica – Rudno nad Hronom; východne od zastavaného územia obce Brehy bude vedené cez poľnohospodársku pôdu. Nad obcou Brehy sa ako súčasť prepojovacej sústavy vybuduje akumulčná kapacita – zemný vodojem. Pre navrhovaný vodojem je vyčlenená plocha na Kališnom vrchu s nadmorskou výškou cca 330 m. n. m.

Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa bude riešiť napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Uvedené sa týka rozvojovej plochy č. 1 (Kopanica). Ostatné rozvojové plochy budú zásobované z existujúcich rozvodov vody. Za predpokladu výhľadovej výstavby v lokalite „Na horu“, je výhľadovo potrebné vybudovanie rozvodov vody aj v tejto lokalite.

Potrubie sa navrhuje z polyetylénových rúr DN 100 mm. Uloží sa v nespevnených zelených plochách pozdĺž komunikácie alebo v krajnici komunikácie. Približné trasovanie rozvodov vody je znázornené v grafickej časti, vo výkrese riešenia verejného technického vybavenia.

Na rozvodnom potrubí budú osadené armatúrne šachty pre uzatváracie a rozdeľovacie armatúry. Jednotlivé stavby budú na rozvodnú sieť pripojené vodovodnými prípojkami z polyetylénových rúr DN 25 mm, prípadne DN 50 mm. Meranie spotreby vody bude vo vodomeroch osadených 1 m za oplotením na súkromných pozemkoch. Podrobné riešenie zásobovania pitnou vodou bude predmetom projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie / stavebné povolenie. Vodovod sa navrhne v zmysle platných noriem STN.

Vodovodné potrubie bude okrem zabezpečovania potreby pitnej a úžitkovej vody pre obyvateľstvo slúžiť aj pre požiaru potrebu. Na vetvách budú osadené požiarne nadzemné

hydranty v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a príslušnej STN.

Stav odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd

Obec Brehy nemá vybudovanú kanalizačnú sieť ani čistiareň odpadových vôd. Odpadové vody sa zhromažďujú do žúmp a septikov rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby a sú likvidované individuálne vlastníkami jednotlivých nehnuteľností. To ohrozuje stav povrchových i podzemných vôd obce a tým výrazne zhoršuje životné podmienky obyvateľstva.

Výpočet množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových odpadových vôd sa vypočíta odvodením z výpočtu potreby pitnej vody (STN 736701):

- Návrhový počet obyvateľov na konci návrhového obdobia = EO_n : 1213
- Priemerné denné množstvo splaškových vôd v r. 2025 $Q_{24} = Q_{p2025} = 2,42 \text{ l/s} = 209,08 \text{ m}^3/\text{deň}$
- Maximálne denné množstvo splaškových vôd v r. 2025 $Q_{d \max} = Q_{24} \times k_d = 2,42 \times 1,4 = 3,388 \text{ l/s}$
- Maximálne hodinové množstvo splaškových vôd v r. 2025 $Q_{h \max} = Q_{d \max} \times k_{\max} = 3,388 \times 2,1 = 7,115 \text{ l/s}$
- Minimálne hodinové množstvo splaškových vôd v r. 2025 $Q_{h \min} = Q_{24} \times k_{\min} = 2,42 \times 0,6 = 1,452 \text{ l/s}$
- Ročné množstvo splaškových vôd $Q_r = Q_{24} \times 365 = 209,08 \times 365 = 76\,314 \text{ m}^3/\text{r}$

Podľa pôvodu a spôsobu znečistenia ide o odpadové vody z domácností a zariadení s čistou prevádzkou. Priemerná návrhová produkcia znečistenia:

- $BSK_5 = 62,7 \text{ kg/d}$
- $CHSK_{cr} = 104,5 \text{ kg/d}$
- $NL = 125,5 \text{ kg/d}$
- $N-NH_4^+ = 6,3 \text{ kg/d}$
- $P_{celk} = 12,5 \text{ kg/d}$

Tab.: Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových vôd v r. 2025	$EO_n = 1213$
Ročné množstvo splaškových vôd $Q_r (\text{m}^3/\text{r})$	76 314
Priemerné denné množstvo splašk. vôd $Q_p (\text{l/s})$	2,42
Max. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{\max} (\text{l/s})$	7,115

Min. hodinové množstvo splaškových vôd Q_{\min} (l/s)	1,452
--	-------

Návrh splaškovej kanalizácie

Navrhované riešenie splaškovej kanalizácie vychádza z projektu stavby „Kanalizácia obce Brehy“, vypracovaného v r. 2009 (JVS Vodaprojekt), na ktorý bolo vydané územné rozhodnutie. Počíta sa s kompletným vybudovaním gravitačnej kanalizácie vo všetkých častiach zastavaného územia obce. Oproti projektovej dokumentácii navrhujeme aj odkanalizovanie rozvojovej plochy č. 1 (Kopanica), ktoré je tiež možné riešiť gravitačnou kanalizáciou.

Celková dĺžka navrhovaných gravitačných stôk je 8380 m + 410 m (plocha č. 1). Ďalej sa navrhujú 2 úseky tlakového potrubia na odvádzanie splaškových vôd z ulice na severnom okraji obce a športového areálu. Celková dĺžka navrhovaných výtlačných potrubí je 289,7 m. Tlakové potrubia budú napojené na výtlak z 2 ks čerpacích staníc čerpacích staníc (označenie v grafickej časti ČS-1, ČS-2). Navrhnuté sú prefabrikované sklolaminátové šachty s kruhovým pôdorysom priemeru 1500 mm.

Gravitačné stoky sú navrhnuté z rúr PP DN/OD 315 (6977,5 m) a PP DN/OP 250 (1402,5 m). Kanalizačné prípojky budú z PVC (DN 150 PVC), realizované pripojením cez odbočku. Celková dĺžka prípojok bude viac ako 1800 m, počet (391 ks + návrh cca 84). Pripojenie nehnuteľností bude cez revíziu šachty umiestnenú na verejnom priestranstve. Rúry budú uložené zväčša pod komunikáciami, nakoľko zelené pásy sú obsadené existujúcimi plynovodnými a vodovodnými potrubiami, telefónnymi káblami.

Gravitačná stoková sieť bude zaústená do navrhovanej čistiarne odpadových vôd, ktorá bude situovaná na severozápadnom okraji obce. Navrhovaná kapacita ČOV je 1200 E.O. Odpadové vody z ČOV budú po prečistení vypúšťané do recipienta – Liešňanského potoka (20 m nad jeho ústím do Hrona).

Gravitačná kanalizácia je navrhnutá a posúdená na minimálne a maximálne prietoky splaškových odpadových vôd z pripojených nehnuteľností. Minimálne prietoky boli smerodajné pre návrh minimálneho sklonu stôk z dôvodu zabezpečenia ich samočistiacej schopnosti.

Ochranné pásmo kanalizácie je 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany. V ochrannom pásme je možná stavebná činnosť len so súhlasom prevádzkovateľa kanalizácie. Približné trasovanie stôk je znázornené v grafickej časti vo výkrese riešenia verejného technického vybavenia.

V prípade výstavby vo výhľadových lokalitách „Vlčí dub“ a „Na horu“ je potrebné výhľadové napojenie týchto lokalít na splaškovú kanalizáciu. Odkanalizovanie je technicky možné riešiť predĺžením navrhovaných gravitačných stôk, prípadne zhromažďovaním splaškov v mieste vzniku v nepriepustných žumpách.

Návrh odvádzania dažďových vôd

Navrhovaný systém verejnej kanalizácie zahŕňa len splaškovú kanalizáciu. Z tohto dôvodu sa neuvažuje s budovaním oddelenej dažďovej kanalizácie.

Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje vsakovaním do terénu – prostredníctvom systému dažďových rigolov a vsakovacích jám na okrajoch komunikácií. V riešenom území sa nenachádzajú ani nenavrhujú väčšie spevnené plochy, pre ktoré by bolo potrebné navrhovať špecifické riešenia odvádzania dažďových vôd. V prípade potreby ich zriaďovania treba preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby.

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispieje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Za týmto účelom je stanovený regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch.

Pre odvádzanie dažďových vôd zo svahu nad navrhovanou obytnou ulicou – rozvojovou plochou č. 1 – Kopanica sa navrhuje výstavba dažďového rigolu so zaústením do Obecného potoka. Pod prístupovou komunikáciou bude rigol vedený v zakrytom profile.

Na prečerpávanie dažďových vôd z dažďového rigolu Laštok sa navrhuje čerpacia stanica dažďových vôd v terénnej depresii. Dažďové vody budú prečerpávané do Hrona. Ďalšia čerpacia stanica na reguláciu hladiny podzemnej vody sa navrhuje v areáli základnej školy.

2.12.3 Energetika

Zásobovanie elektrickou energiou

Nadradené elektroenergetické sústavy a rozvody VN – súčasný stav

Obec Brehy je zásobovaná elektrickou energiou z elektrizačnej siete SSE a. s., z transformovne 110/22 kV v Žarnovici. Vzdušné vedenie VN 22 kV z transformovne prechádza dolinou Hrona. Odbočujú z neho vedenia k jednotlivým distribučným transformačným staniciam. Ďalšie vedenie prechádza západným okrajom katastrálneho územia v priečnom smere.

Zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou je zabezpečované prostredníctvom distribučných transformačných staníc 22/0,42 kV. V obci je 6 transformačných staníc, ktoré slúžia pre zásobovanie celého obytného územia a výrobného areálu bývalého ŠM. Z toho 3 transformačné stanice sú situované v centrálnej časti zastavaného územia, 1 v časti Močarina, po 1 vo výrobných areáloch. Nevyhovujúce napäťové pomery sú v časti Liešňa, kde v súčasnosti nie je žiadna transformačná stanica.

Prívodné elektrické vedenia k trafostaniciam sú vedené ponad rieku Hron.

K transformačným staniciam situovaným pri ZŠ a v časti Močarina sú prívodné elektrické

vedenia podzemné káblové. Prípojky sú jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti VN.

Výpočet energetickej bilancie

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pre navrhované výrobné-skladové areály – rozvojové lokality č. 6a+b, 7 je predpokladaná spotreba elektrickej energie len hrubým odhadom na základe predpokladaného rozsahu zastavaných plôch, nakoľko nie sú známe podnikateľské zámery budúcich investorov. Na základe maximálnych kapacít navrhovaných rozvojových plôch potom bude celkový prírastok spotreby elektrickej energie 552 kW.

Tab.: Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Číslo plochy / funkcia	Kapacita (počet b.j.)	Požadovaný výkon Pp (kW)
1 / bývanie	55	173
3 / bývanie	12	46
4 / bývanie	6	23
5 / rekreácia	–	10
6a+b / výroba	–	120
7 / výroba	–	100
8 / zberný dvor+kompost.	–	10
9 / ČOV	–	30
prieluky	7	40
Spolu	84	552

Návrh riešenia rozvodov a uzlov VN

Z hľadiska plánovaného rozvoja obce do roku 2025 a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Návrh riešenia sa vyhýba zahusťovaniu zastavaného územia novými trafostanicami a uprednostňuje zvyšovanie inštalovaného výkonu existujúcich transformačných staníc. Napriek tomu sa počíta so zriadením 2 nových transformačných staníc.

Zlepšenie napäťových pomerov v časti Liešňa sa zabezpečí inštalovaním 1 novej transformačnej stanice (označenie v grafickej časti: TS-X) s výkonom 250 kVA. Projektová dokumentácia pre uvedený zámer bola vypracovaná, realizácia sa predpokladá v priebehu roku 2010. Prívodné vedenie k navrhovanej TS bude nadzemné a bude viesť prevažne cez k.ú. obce Tekovská Breznica. Ďalšiu transformačnú stanicu s inštalovaným výkonom 400 kVA navrhujeme pre zásobovanie novej obytnej ulice v lokalite Kopanica (rozvojová plocha č. 1).

V závislosti od energetických požiadaviek nových výrobných prevádzok v rozvojových plochách č. 6a+b a 7 bude potrebné zvýšenie výkonu existujúcich transformátorov na 630

kVA (prípadne 2x630 kVA). Z transformačnej stanice v areáli ŠM budú elektrickou energiou zásobované plochy č. 6a+b. Rozvojová plocha č. 7, ako aj zariadenie navrhovanej čistiarne odpadových vôd a zberného dvora (rozvojové plochy č. 8, 9), budú zásobované z existujúcej transformačnej stanice pri bývalej triedičke kameňa. Výkony ostatných transformačných staníc postačujú.

Z ÚPN VÚC Banskobystrického kraja je prevzatý návrh vedenia VN 2x110 kV Kozárovce – Žarnovica (- Horná Ždaňa). Vedenie sa navrhuje z dôvodu zabezpečenia dvojcestného zásobovania závodu SLOVALCO Žiar nad Hronom. Týmto prepojením sa dosiahne v prípade potreby napájanie závodu SLOVALCO Žiar nad Hronom z rozvodne Rz Levice záložným samostatným 110 kV dvojitým vedením. V trase tohto vedenia sa výhľadovo plánuje vybudovať 110/22 kV transformovňu v Novej Bani. Uvedené vedenie VN bude prechádzať severovýchodnou časťou k.ú. Brehy, v spoločnom koridore s existujúcim vedením VN 22 kV.

Pri výstavbe je nutné rešpektovať ochranné pásma elektrických zariadení v zmysle zákona o energetike č. 656/2004 Z. z. a príslušných noriem STN.

Návrh riešenia rozvodov NN

Navrhované rozvody NN budú vedené v zemných káblových ryhách káblami typu AYKY. Vzdušné vedenia sú nežiadúce z estetického aj bezpečnostného hľadiska. Preto je potrebné postupne nahradiť aj existujúce vzdušné rozvody NN zemnými káblovými vedeniami.

Pri križovaní podzemného vedenia s komunikáciami alebo inými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Káble budú dimenzované s ohľadom na maximálne prúdové zaťažovanie a dovoľený úbytok napätia. V jednotlivých lokalitách budú vedenia NN vyvedené v prípojkových istiacich a rozpojovacích skrinách, ktoré budú v pilierovom vyhotovení a budú z nich vedené jednotlivé prípojky NN pre navrhovanú zástavbu.

Návrh riešenia verejného osvetlenia

V súčasnosti sú všetky časti obce pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Systém verejného osvetlenia sa musí postupne rekonštruovať s dôrazom na zníženie energetickej náročnosti osvetlenia. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových lokalitách sa vybuduje nové verejné osvetlenie. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Sieť verejného osvetlenia bude riešená s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami. Rozšírenie verejného osvetlenia sa v zmysle vypracovanej projektovej dokumentácie regenerácie sídla navrhuje aj v centrálnej časti obce – na námestí.

Zásobovanie plynom

Stav zásobovania plynom

Obec Brehy je plynofikovaná. Plynofikácia bola ukončená v roku 1996. Primárnym zdrojom zemného plynu je vysokotlaková regulačná stanica s výkonom RS 3000, situovaná v k.ú. Nová Baňa, v areáli Izomatu. K regulačnej stanici je privedená VTL prípojka, vysadená z vysokotlakového plynovodu Levice – Žiar nad Hronom DN 300 PN 6,4 MPa. Plynovod prechádza aj katastrálnym územím obce Brehy, severovýchodne od zastavaného územia obce.

V obci Brehy je miestna strednotlaková plynovodná sieť s maximálnym prevádzkovým tlakom do 100 kPa. Miestne rozvody plynu sú z polyetylénových a oceľových rúr, s celkovou dĺžkou 7645 m. Zabezpečujú dodávku zemného plynu k jednotlivým odberateľom v obci. Zo strednotlakovej siete sú k odberateľom vedené strednotlakové pripojovacie plynárenské zariadenia v počte 327 ks a v súhrnnej dĺžke 2149 m. Svetlosť hlavných rozvodných potrubí je DN 100, potrubia bočných vetiev majú svetlosť DN 80, DN 50, prípojky DN 32. Rozvody potenciálne umožňujú napojenie všetkých domácností a objektov v zastavanom území obce.

Výpočet potreby plynu

Potreba plynu je pre rozvojové lokality s obytnou funkciou (kategória domácnosť) vypočítaná nasledovne:

- hodinová spotreba zemného plynu $Q_H = (N_{IBV} \times HQ_{IBV})$
- ročná spotreba zemného plynu $Q_R = (N_{IBV} \times RQ_{IBV})$

(N_{IBV} = počet odberateľov v kategórii domácnosť – IBV, HQ_{IBV} = max. hodinový odber pre IBV, RQ_{IBV} = max. ročný odber pre IBV).

Potreba zemného plynu bola vypočítaná podľa usmernení Príručky SPP pre spracovateľov generelov a štúdií plynofikácie lokalít z r. 2004. V príručke sú určené kategórie spotrebiteľov: DO-IBV/HBV, SO, VO.

Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu TÚV. Maximálny hodinový odber zemného plynu sa stanovuje v závislosti na teplotnom pásme. Obec Brehy podľa normy STN 06 0210 spadá do teplotného pásma s vonkajšími teplotami -12°C . Pre uvedené teplotné pásmo je $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 3500 \text{ m}^3/\text{rok}$ – jednotne pre všetky teplotné pásma.

Potreba plynu bola kalkulovaná pre navrhované lokality individuálnej bytovej výstavby a výroby. Do výpočtov nie sú zahrnuté plochy pre technické vybavenie (ČOV, zberný dvor).

Maximálny prírastok spotreby zemného plynu, vyjadrený ročnou spotrebou zemného plynu, je $494\,000 \text{ m}^3/\text{hod}$. Prírastok maximálneho hodinového odberu zemného plynu je $197,6 \text{ m}^3/\text{hod}$.

Tab.: Rekapitulácia prírastku spotreby zemného plynu

Číslo plochy / funkcia	Kapacita (počet b.j.)	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m^3/hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m^3/hod)
1 / bývanie	55	77	192 500
3 / bývanie	12	16,8	42 000
4 / bývanie	6	8,4	21 000
6a+b / výroba	–	30	75 000
7 / výroba	–	50	125 000
prieluky	7	15,4	38 500
Spolu	84	197,6	494 000

Návrh riešenia rozvodov plynu

Návrh územného plánu rozširuje obytné územie o niekoľko rozvojových lokalít. Plynovod pre nové obytné ulice a výrobné areály bude pripojený na existujúce rozvody plynu v obci. Potrubie bude tlakové D 50 – D 90 mm, polyetylénové. Potrubia navrhovaného strednotlakového plynovodu budú vedené v zelených plochách pri komunikáciách, prípadne v plochách komunikácií, v súbehu s ostatnými inžinierskymi sieťami. Jednotlivé stavby sa pripoja na verejný strednotlakový plynovod samostatnými prípojkami, ktorých dimenzie sa navrhnu v podrobnejšej projektovej dokumentácii, v súlade s platnými normami STN. Regulácia plynu z STL na NTL bude zabezpečená regulátormi plynu, ktoré budú spolu s meračmi spotreby plynu umiestnené v skrinkách. Skrinky budú osadené v oplotení každého odberateľa.

Vzhľadom na rozsah rozvojových zámerov sa nepredpokladá, že nárast odberu plynu vyvolaný vznikom nových odberateľov v nových rozvojových lokalitách si vyžiada následné investície do VTL plynovodu, existujúcich STL plynovodov alebo zvýšenie prepravného výkonu regulačnej stanice.

Pri realizácii výstavby sa vyžaduje dodržiavanie ochranných a bezpečnostných pásiem plynárenských zariadení, v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. Ochranné pásmo plynovodu je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201mm do 500 mm
- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
- 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)

Bezpečnostné pásmo plynovodu je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm
- 50 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm
- 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch

Návrh riešenia zásobovania teplom

Väčšina domácností, objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TÚV aj naďalej využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu (doprava primárneho zdroja energie až k spotrebiču potrubím, nevyžaduje sa manipulácia a uskladnenie tuhej zložky vyhoreného paliva) porovnateľného s elektrickou energiou. Tiež možno predpokladať, že cena plynu a elektrickej energie prepočítaná na energetický ekvivalent bude aj v budúcnosti priaznivejšia pre plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TÚV.

Výhľadovo je žiadúce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje. Do roku 2025 je reálny predpoklad dosiahnuť 20%-ný podiel alternatívnych zdrojov na výrobe tepla. V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biologický odpad. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť ďalší rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

2.12.4 Telekomunikačné a informačné siete

Stav telekomunikačných zariadení

Diaľkové optické káble sú vedené multimodálnym dopravným koridorom v smere Hronský Beňadik – Žarnovica, ako aj pozdĺž cesty III. triedy. Územie je pokryté signálom mobilných operátorov Orange, T-Mobile a O2. Vysielač T-Mobile je situovaný v lokalite Na horu, vysielač Orange na komíne v k.ú. Nová Baňa.

Káblová televízia v obci nie je vybudovaná. V celej obci sú vybudované vedenia miestneho rozhlasu. Vysielačia ústredňa miestneho rozhlasu je v budove obecného úradu.

Návrh riešenia telekomunikačných zariadení

Návrh riešenia rešpektuje existujúce trasy telekomunikačných káblov. Neuvažujeme s ich prekládkou ani s inými zásahmi. Prípadné nové vysielacie je možné umiestniť len mimo zastavaného územia obce.

Miestna telekomunikačná sieť bude rozšírená na základe návrhu rozšírenia zastavaného územia o nové rozvojové lokality. Návrh územného plánu uvažuje so 100 % telefonizáciou obytného územia, t.j. s 1 telefónnou stanicou (TS) na 1 bytovú jednotku.

Potreba TS bola na základe uvažovaného nárastu počtu obyvateľov a nebytových prevádzok určená nasledovne:

- trvale obývané byty (podľa návrhu): 346+84 p.p.
- občianska vybavenosť: 10+5 p.p.
- výroba: 3+10 p.p.
- celková návrhová potreba TS: 458 p.p.

Celková výhľadová potreba TS, vyplývajúca z návrhu nových rozvojových lokalít (bez započítania výhľadových rozvojových lokalít), predstavuje 458 párov.

Pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií je potrebné rezervovať koridor pre výstavbu miestnych telekomunikačných vedení ako spoločný koridor s ďalšími sieťami technickej infraštruktúry. Nové aj existujúce rozvody miestnej telekomunikačnej siete je potrebné realizovať zemným káblovým vedením. Vzdušné vedenia sú nežiadúce z estetického aj bezpečnostného hľadiska.

Napájací bod pre nové telefónne stanice bude určený pri začatí územného konania pre výstavbu danej rozvojovej lokality. Káblové rozvody sa zrealizujú podľa aktuálnych zámerov poskytovateľa telekomunikačných služieb. Výhodné je komplexné riešenie, v rámci ktorého sa pre každý dom zabezpečí telefónna linka, fax, káblová televízia, rýchly internet. Alternatívne môžu byť telekomunikačné služby poskytované bezdrôtovou technológiou. Vzhľadom k rýchlemu technologickému pokroku v tejto oblasti nie je v danom stupni dokumentácie účelné podrobné technické riešenie.

Pri výstavbe je nutné zohľadniť a rešpektovať existujúce telekomunikačné vedenia, zariadenia a objekty verejnej telekomunikačnej siete s ohľadom na ich ochranné pásma v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z.

2.12.5 Civilná ochrana obyvateľstva

Stav civilnej ochrany obyvateľstva

Územný obvod Žiar nad Hronom, zahŕňajúci obec Brehy, je v zmysle Nariadenia vlády č. 565/2004 Z. z. o kategorizácii územia SR v znení neskorších predpisov zaradený do II. kategórie. Kategorizácia vyjadruje riziko vzniku mimoriadnych udalostí v dôsledku

priemyselnej činnosti a negatívneho pôsobenia prírodných síl, ktoré s vyššou kategóriou stúpa.

Obec má spracovaný plán ukrytia obyvateľstva. Ako úkryty pre obyvateľstvo slúžia pivnice rodinných domov a zhromažďovacie miestnosti v rámci budovy kultúrneho domu, kde je aj sklad CO.

Návrh riešenia civilnej ochrany obyvateľstva

V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti. Pri vykonávaní prieskumov a rozborov v následnom stupni dokumentácie (ÚPN-Z) zabezpečí obstarávateľ v spolupráci s príslušným orgánom civilnej ochrany vypracovanie doložky CO, v ktorej sa bude riešiť ukrytie obyvateľstva a určia sa objekty, ktoré možno využiť ako dvojúčelové pre potreby civilnej ochrany.

Pri umiestňovaní stavieb a riešení požiadaviek civilnej ochrany v podrobnejšej dokumentácii je ďalej potrebné postupovať v zmysle nasledujúcich právnych predpisov:

- Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.
- Vyhláška č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany
- Vyhláška č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení vyhlášky č. 445/2007 Z.z.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Stav životného prostredia a environmentálne problémy

- Znečistenie ovzdušia

Stav ovzdušia v obci je ovplyvnený existujúcimi strednými a veľkými zdrojmi znečistenia, ktoré sa nachádzajú v meste Nová Baňa, ako aj intenzívnou automobilovou dopravou na rýchlostnej ceste R1 (líniový zdroj znečistenia). V Novej Bani je prevádzkovaný 1 veľký zdroj znečistenia ovzdušia – Knauf Insulation a.s. a niekoľko stredných zdrojov znečistenia – ide hlavne o plynové kotolne spol. Cortizo Slovakia, Prellborg Automotive Slovakia, chov hosp. zvierat. Ďalší veľký zdroj znečistenia je Slovnaft Hronský Beňadik (skladovanie ropných látok). Dochádza aj k diaľkovému prenosu emisií z výroby hliníka v Žiari nad Hronom, ktorý je od riešeného územia vzdialený 30 km.

Tab.: Množstvo emisií v okrese Žarnovica v rokoch 2005 – 2007 podľa znečisťujúcich látok v t/rok

	Tuhé znečisťujúce látky	SO ₂	NO _x	CO	Organické látky
2005	71,455	140,599	94,033	252,756	9,356
2006	66,431	137,077	89,478	142,979	15,878
2007	81,372	277,905	107,768	113,833	15,824

Tab.: Emisie znečisťujúcich látok podľa prevádzkovateľov v meste Nová Baňa v roku 2007 v t/rok

	Tuhé znečisťujúce látky	SO ₂	NO _x	CO
Knauf Insulation	67,668	277,256	74,229	79,949
Nobasil	38,964	136,120	37,392	101,981

- Znečistenie povrchových vôd

Kvalita povrchových vôd sa sleduje na rieke Hron. Monitoring SHMÚ sa pravidelne vykonáva na profiloch Žiar nad Hronom, Žarnovica a Kalná nad Hronom. V profile Žarnovica je kvalita vody ovplyvňovaná odpadovými vodami z banskej, hutnej, drevo- a kovospracujúcich prevádzok. V Novej Bani pritekajú odpadové vody s obsahom minerálnych vlákien pri výrobe izolačných materiálov a odpadové vody zo závodu Cortizo Slovakia. Zdrojom znečistenia sú aj komunálne odpadové vody miest a obcí.

Tab.: Kvalita povrchových vôd na Hrone na vybraných profiloch v rokoch 2001-02

Profil / ukazovatele podľa STN 75 7221	A	B	C	D	E	F
Žiar nad Hronom	III	I	III	III	V	IV
Žarnovica	III	I	III	III	V	II
Kalná nad Hronom	II	II	III	III	IV	IV

Z hľadiska kyslíkového režimu (skupina A) je voda v III. triede znečistenia (znečistená voda), podľa základných fyzikálno-chemických ukazovateľov (skupina B) prevažne čistá voda. V skupinách C a D (nutrienty, biologické ukazovatele) je na všetkých profiloch kvalita vody v III. triede znečistenia. Ešte nepriaznivejšia situácia z hľadiska mikrobiologických ukazovateľov a mikropolutantov.

Údaje o znečistení Obecného potoka a Liešňanského potoka nie sú k dispozícii. Nad zastavaným územím obce sa predpokladá len minimálna miera znečistenia.

Znečistenie podzemných vôd sa v území nepredpokladá. Kvalita vody vo vodnom zdroji, z ktorého je obec zásobovaná pitnou vodou, spĺňa hygienické limity.

- Kontaminácia pôdy

Riešené územie a jeho okolie sa z hľadiska kontaminácie pôd nachádza v území s nízkym obsahom rizikových látok. Obsah väčšiny rizikových látok je pod hygienickými limitmi.

- Zaťaženie prostredia hlukom

Hluk z dopravy na rýchlostnej ceste R1 a železnici zasahuje centrálnu časť obytného územia obce Brehy, napriek tomu, že uvedené koridory riešeným územím neprechádzajú. Príčinou je poloha zastavaného územia obce na vyvýšenej polohe úpätia svahu. Presná hladina hlukovej záťaže nebola zisťovaná.

- Radiačné zaťaženie

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je vysoká – územie leží na rozhraní oblasti s nízkym a stredným radónovým rizikom.

Stav v odpadovom hospodárstve

V roku 2007 sa v obci vyprodukovalo 315,8 ton zmesového komunálneho odpadu, z toho skládkovaním sa zneškodnilo 300,7 ton odpadu. V obci je zavedený separovaný zber odpadov, ktorý zabezpečujú Technické služby mesta Nová Baňa v rozsahu zložiek komunálneho odpadu - sklo, papier, plasty. Zber nebezpečných zložiek komunálnych odpadov vykonáva spoločnosť SITA Slovensko a.s. prevádzka Levice.

Návrh riešenia odpadového hospodárstva

Odporúčame rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce. V územnom pláne navrhujeme plochu pre zriadenie kompostoviska a zberného dvora (č. 8). Potrebné je tiež odstrániť menšiu nelegálnu skládku odpadu pri Hrone.

Navrhované opatrenia starostlivosti o životné prostredie

Navrhované riešenie nepočíta so žiadnymi zámermi a činnosťami s potenciálnymi negatívnymi vplyvmi na životné prostredie. Naopak, navrhuje opatrenia na ochranu prírodných zdrojov, zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva, zachovanie a udržanie sídelnej vegetácie a ďalšie opatrenia.

Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- zabezpečiť ochranu vodných zdrojov pred znečistením
- chrániť kvalitu pôdy – obmedzením použitia chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe (herbicídy, fungicídy, morforegulátory)
- intenzifikácia využitia výrobných a hospodárskych areálov v katastrálnom území obce, vrátane rekonštrukcie ich stavebného fondu

- zriadenie kompostoviska a zberného dvoru v obci
- zníženie energetických nákladov verejných budov zateplením (ZŠ, kultúrny dom)
- udržiavať existujúcu líniovú zeleň a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou funkciou

Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva

- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo výrobných areálov a hospodárskych dvorov
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a sanáciu prípadných divokých skládok
- netolerovať v území zaburinené plochy – ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia. Ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii.
- posilnenie ekologickej osvetvy medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov a chalupárov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce (napr. aj v spojení so súťažnými podujatiami)
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž cesty III. triedy
- vybudovanie splaškovej kanalizácie v obci
- aplikovať opatrenia pre obmedzenie ožiarenia v navrhovaných obytných zónach v území so strednou objemovou aktivitou radónového rizika v zmysle vyhlášky č. 141/2000 Z.z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany – formou mechanickej bariéry spodnej časti obytných objektov
- pred zahájením výstavby v rozvojovej ploche č. 1 (Kopanica) uskutočniť geologický prieskum

Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle

- kompletizácia výsadby zelene v zastavanom území
- revitalizácia a údržba verejnej parkovej zelene v centre obce (na námestí)
- údržba a dosadba zelene pozdĺž potokov v zastavanom území
- dodržiavať stanovený minimálny podiel nespevnených plôch v rámci stavebných pozemkov, resp. existujúcich záhrad, aby nedošlo k ich úplnému nahradeniu zastavanými plochami
- dodržiavať stanovený minimálny podiel nespevnených plôch v rámci stavebných pozemkov, resp. existujúcich záhrad, aby nedošlo k ich úplnému nahradeniu zastavanými plochami

Opatrenia na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- eliminácia nepriaznivých účinkov kontaktu vodného toku Hrona s ornou pôdou založením brehových porastov a nárazníkovej zóny formou trvalých trávnych porastov
- dodržiavanie dostatočnej vzdialenosti od prvkov ÚSES, lesných porastov pri situovaní novej zástavby

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

- preferovať organické kompozičné princípy pri rozmiestňovaní líniovej zelene. Potrebné je zabezpečiť vysokú druhovú a štrukturálnu variabilitu stromoradií a líniovej zelene

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Do katastrálneho územia obce Brehy zasahujú dve určené prieskumné územia:

- Pukanec – Au, Ag, rudy, určené pre Central European Metals s.r.o. Bratislava, s platnosťou do 29. 9. 2010
- Hodruša – Hámre – Banská Štiavnica – Au-Ag, Pb-Zn-Cu rudy, určené pre Eastern Mediteranean Resources Slovakia s.r.o. s platnosťou do 11. 5. 2013

Ďalej sem zasahuje časť dobývacieho priestoru Tekovská Breznica určeného pre dobývanie výhradného ložiska čadiča. Ťažbu realizoval Izomat a.s. Nová Baňa. Ložisko tvorí 20 – 40 m hrubý lávový prúd nefelinických bazaltov pleistocénneho veku.

V riešenom území – v hornatej časti katastrálneho územia sú početné staré banské diela po ťažbe rúd.

2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu sú v zmysle § 12, ods. (4), písm. o, vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii v Územnom pláne obce Brehy vymedzené plochy ohrozované záplavami – inundačné územie Hrona (premietnuté podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja). V inundačnom území, tak ako je vymedzené hranicou v grafickej časti tejto dokumentácie, nie je možná žiadna nová výstavba.

2.16 Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely

Lesný pôdny fond má výmeru 946,94 ha, t.j. 76,6 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Poľnohospodársky pôdny fond má na celkovej výmere katastrálneho územia podiel 18,9%. Poľnohospodárska pôda sa využíva hlavne ako trvalé trávne porasty. Orná pôda sa nachádza len na nive Hrona. Navrhujú sa výlučne zábery poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Zábery lesného pôdneho fondu v zmysle vyhlášky č. 12/2009 Z.z. sa nepredpokladajú.

Z hľadiska pôdných typov je riešené územie značne diferencované. Na zaplavovanej nive Hrona sa vyvinuli fluvizeme, v hornatej časti na vulkanických zvetralinách vznikli kambizeme a hnedé lesné pôdy.

Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). Na poľnohospodárskej pôde sa v riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú:

- fluvizeme typické, ľahké v celom profile, vysychavé – 0505031
- fluvizeme typické, stredne ťažké – 0506005, 0506032
- kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizeme luvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizeme andozemné) – 0761412
- kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké – 0781682, 0781782, 0781882
- kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké – 0583682
- regozeme typické až regozeme pelické, ojedinele hnedozeme erodované alebo kambizeme erodované na slieňoch alebo íloch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) – 0588202

V riešenom území sa nenachádzajú pôdy zaradené podľa BPEJ do 1. až 4. skupiny kvality, ktoré sú podľa zákona č. 220/2004 Z. z. osobitne chránené. Najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území obce sú zaradené do 6. skupiny kvality. Väčšina poľnohospodárskeho pôdneho fondu je zaradená do najnižšej 9. skupiny kvality. Hydromelioračné opatrenia v riešenom území nie sú vybudované.

Zhodnotenie a zdôvodnenie stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Urbanistická koncepcia zohľadňuje požiadavku minimalizácie záberov poľnohospodárskej pôdy. V návrhu boli uprednostnené zámery, ktoré priamo nadväzujú na existujúce zastavané územie. Väčšinou pôjde o využitie zvyškových plôch v zastavanom území obce (rozvojové plochy č. 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 a sčasti aj č. 5). Výlučne mimo zastavaného územia obce navrhujeme len plochu č. 1. V žiadnej z lokalít, kde sa predpokladá záber PPF, nie je

poľnohospodárska pôda využívaná pre poľnohospodárske účely. Väčšia časť rozvojovej plochy č. 5 sa dlhodobo využíva pre športové aktivity – je tu situované futbalové ihrisko, ktoré však nie je vyňaté z PPF. Na navrhovanej rozvojovej ploche č. 1 sa v súčasnosti nachádzajú trvalé trávne porasty (napriek tomu, že niektoré z predmetných pozemkov sú vedené v KN ako orná pôda a záhrady), hospodársky sa nevyužívajú a sú len nepravidelne kosené.

Časť rozvojových zámerov je lokalizovaných na plochách, ktoré nie sú súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu, t.j. nedôjde tu k záberu poľnohospodárskej pôdy. Ide o revitalizáciu neudržiavaných plôch, ktoré sú v KN vedené ako zastavané plochy. Uvedené sa týka rozvojových plôch č. 6a, 6b a prevažnej časti plochy č. 7. Rezervné plochy v areáli ZŠ, kde sa navrhuje výstavba bytových domov (rozvojová plocha č. 3) predstavujú taktiež zastavané plochy.

Navrhuje sa aj využitie záhrad pri rodinných domoch v rámci zastavaného územia. V rozptyle, mimo navrhovaných kompaktných lokalít sú pre výstavbu navrhované prieluky v zastavanom území obce – spolu 7 prieluk.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy bude oproti uvádzaným predbežným bilanciam nižší, a to asi o 40%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať cca 200 m².

Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority obce a plochy. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Vytypované boli aj výhľadové rezervy pre individuálnu bytovú výstavbu a rekreačné aktivity. Tieto plochy nebudú do konca návrhového obdobia zastavované a dovedy budú ponechané ako súčasť PPF. Nie sú preto zaradené do nasledujúcej bilancie.

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 376/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška odvodu a spôsob platenia odvodu za odňatie poľnohospodárskej pôdy, sa s účinnosťou od 1. 1. 2009 za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy, zaradenej podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do 1. až 4. skupiny, platia odvody. Tieto sa v riešenom území nenachádzajú, navrhujú sa len zábery poľnohospodárskej pôdy 6. a 9. skupiny kvality. Podľa pripravovanej legislatívnej novelizácie by sa platenie odvodov sa malo vzťahovať aj na pôdy nižších skupín kvality.

Nové lokality pre výstavbu a plochy, na ktoré sa bude žiadať vyňatie z PPF, sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese perspektívneho použitia PPF a LPF na nepoľnohospodárske účely“.

Vyhodnotenie strát poľnohospodárskeho pôdneho fondu je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č. 508/2004 Z. z. Tabuľka je spracovaná v súlade so vzorom tabuľky v prílohe č. 4 uvedenej vyhlášky.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy		Uživ. poľnoh. pôdy	Vybud. hydrom. zariad.	Časová etapa realiz.	Iná inform.	
				spolu v ha	Z toho					
					Skupina BPEJ					výmera ha
1	k.ú. Brehy	bývanie	4,37	4,37	0781882/9. zast. územie	4,03 0,34	n/a	-	I.	-
2	k.ú. Brehy	cintorín	0,60	0,60	zast. územie	0,60	n/a	-	I.	-
4	k.ú. Brehy	bývanie	0,68	0,68	zast. územie	0,68	n/a	-	II.	-
5	k.ú. Brehy	rekreácia a šport	1,71	1,71	0506032/6.	1,71	n/a	-	II.	-
7	k.ú. Brehy	výroba	0,88	0,88	zast. územie	0,88	n/a	-	II.	-
8	k.ú. Brehy	zber. dvor + kompost	0,12	0,12	zast. územie	0,12	n/a	-	I.	-
9	k.ú. Brehy	ČOV	0,11	0,11	zast. územie	0,11	n/a	-	I.	-
prie-luky	k.ú. Brehy	bývanie	0,4	0,4	zast. územie	0,4	n/a	-	I.	-
Spolu				8,87						

2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie nepredpokladá žiadne negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych záťaží, definujeme v záväznej časti tejto územnoplánovacej dokumentácie súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

V oblasti investícií do technickej infraštruktúry návrh vybudovania splaškovej kanalizácie a čistiarne odpadových vôd bude znamenať elimináciu znečistenia podzemných a povrchových vôd. Návrh plynofikácie v nových rozvojových lokalitách prispeje k udržaniu kvality ovzdušia.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúcu interferenciu jednotlivých urbanistických funkcií.

Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych opatrení krajinnoekologického plánu.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie počíta s dostatočnými rezervami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

Návrh revitalizácie centra obce, dobudovania športového areálu, bude mať pozitívne sociálne dopady – zlepšia sa možnosti pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám.

V prípade naplnenia predpokladov prírastku počtu obyvateľov dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov.

Územnotechnické dôsledky navrhovaného riešenia

Podmienkou realizácie výstavby v nových rozvojových lokalitách je vybudovanie príslušnej technickej infraštruktúry – vodovodu pre zásobovanie pitnou vodou, splaškovej kanalizácie, strednotlakových rozvodov plynu, telekomunikačných rozvodov a sekundárnych elektrických rozvodov. Pre zabezpečenie dopravného prístupu do nových rozvojových lokalít je potrebné vybudovanie miestnych obslužných komunikácií a upokojených komunikácií.

3. ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA

Záväzná časť obsahuje:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (vrátane určenia prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre využitie jednotlivých plôch a intenzity ich využitia)
- zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia
- zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia
- zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia
- zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrnohistorických hodnôt
- zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability
- vymedzenie zastavaného územia obce
- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- zoznam verejnoprospešných stavieb a vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a chránené časti krajiny
- určenie, na ktoré časti územia je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny
- schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Z grafickej časti sú súčasťou záväznej časti výkresy č. 2 a 3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia.

3.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia

Zásady organizácie územia z hľadiska priestorového usporiadania

- pri plošnom rozvoji obce rešpektovať hranice katastrálneho územia a limity prírodného charakteru, ohraničujúce zástavbu – úbočia vrchov nad dolinami, tok Hrona, hranice súvislého lesného porastu
- rozvíjať hlavné kompozičné osi (pozdĺž Obecného potoka a Hrona) vhodným situovaním novej zástavby
- revitalizovať a architektonicko-urbanisticky dotvoriť námestie a verejnú priestranstvá v centrálnej zóne obce
- lokality novej výstavby priestorovo rovnomerne rozložiť v rámci obce, v jej jednotlivých častiach

- vytvoriť kontinuálny uličný priestor zástavbou na voľných prielukách
- komplexne revitalizovať staršiu zástavbu v centre obce
- dodržiavať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia podľa vymedzených regulačných celkov (regulačnými celkami sa v ďalšom texte rozumejú plochy so špecifickou reguláciou v existujúcom zastavanom území, rozvojové plochy pre novú výstavbu a krajinnoekologické komplexy mimo zastavaného územia a bez predpokladu lokalizácie výstavby)
- rozšíriť zastavané územie obce podľa navrhovanej hranice zastavaného územia, vyznačenej v grafickej časti a definovanej v kap. 3.7 záväznej časti
- rezervovať integrované koridory pre líniové stavby komunikácií a technickej infraštruktúry podľa zásad uvedených v kap. 3.3 a 3.4

Zásady organizácie územia z hľadiska funkčného využitia

- aktivity priemyselnej výroby rozvíjať v existujúcich výrobných areáloch a ich navrhovaných rozšíreniach, vo väzbe na cestu III. triedy, v dostatočnej vzdialenosti od obytného územia
- lokality novej bytovej výstavby rozložiť rovnomerne vo vzťahu k jednotlivým častiam obce
- športovo-rekreačné aktivity rozvíjať vo väzbe Hron a existujúci športový areál
- vznik nových zariadení občianskej vybavenosti orientovať do vyznačenej centrálnej zóny obce

Regulatívy priestorového usporiadania

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov priestorového usporiadania. Regulatívy sa vzťahujú na územie s predpokladom lokalizácie zástavby (nové rozvojové plochy) a plochy existujúcej zástavby.

Pre usmernenie priestorového usporiadania zástavby sú definované nasledujúce regulatívy:

/// Maximálny počet podlaží

Regulatív určuje maximálny počet nadzemných (resp. podzemných) podlaží a ich výškový ekvivalent v metroch (počíta sa výška nadzemnej časti objektu bez strechy a bez podkrovia, t.j. výška po strešnú rímsu). Maximálny počet podlaží je stanovený nasledovne:

- 1 nadzemné podlažie + podkrovie pre celé existujúce zastavané územie a nové rozvojové plochy; neplatí pre bytové domy
- 3 nadzemné podlažia – platí len pre bytové domy v lokalitách, kde je prípustné situovanie bytových domov
- 3 nadzemné podlažia a súčasne maximálna výška 10 m – platí len pre plochy pre výrobu a sklady (existujúce výrobné územie a rozvojové plochy č. 6, 7)

Intenzita využitia plôch

Intenzita využitia plôch je určená maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku x 100). Závazný regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre všetky plochy s predpokladom lokalizácie zástavby jednotne:

- 40%

Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený. Pre efektívne využitie územia a kvalitnej ornej pôdy sa však odporúča, aby nebol nižší ako 15%.

Podiel nespevnených plôch

Podiel nespevnených plôch je vyjadrený ako podiel nespevnenej plochy a plochy pozemku, násobený číslom 100. Nespevnenu plochou sa rozumie zatravnená plocha alebo záhrada, chodníky a odstavné plochy pokryté štrkom, pieskom alebo zatravnovacími tvárniciami. Minimálny podiel nespevnených plôch je určený len pre plochy s hlavnou funkciou bývanie – jednotne:

- 30%

Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú záväzne stanovené v § 6 tejto vyhlášky.

Regulatívy funkčného využitia územia

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov funkčného využívania územia. Určujúcou je priradenie k funkčnej územnej zóne (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie). Ďalej ho špecifikuje prípustné funkčné využívanie, obmedzujúce funkčné využívanie (je prípustné len za určitých predpokladov, resp. obmedzení) a negatívne ho vymedzuje zakazujúce funkčné využívanie, ktoré pomenúva neprípustné využitie. Regulatívy sa vzťahujú na nové rozvojové plochy vyznačené v grafickej časti a existujúce zastavané plochy (pre prípady dostavby a zmien funkčného využitia objektov alebo areálov).

Regulácia funkčného využitia pre nové rozvojové plochy

Rozvojová plocha č. 1

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- základná občianska vybavenosť – služby, maloobchodné prevádzky do 150 m² podlažnej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky v rámci rodinných domov

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie v bytových domoch
- priemyselná výroba, sklady nad 100 m² zastavanej plochy
- živočíšna výroba (okrem drobného chovu)

/// Rozvojová plocha č. 2

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **vyhradená zeleň – cintorín**
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- všetky ostatné funkcie

/// Rozvojová plocha č. 3

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v bytových domoch**
- šport (detské / viacúčelové ihrisko)
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- základná občianska vybavenosť – služby, maloobchodné prevádzky do 150 m² podlažnej plochy

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- výroba akéhokoľvek druhu, vrátane živočíšnej výroby

/// Rozvojová plocha č. 4

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**
- šport
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- bývanie v bytových domoch – do 50 % z celkovej výmery zastavaných plôch
- základná občianska vybavenosť – služby, maloobchodné prevádzky do 150 m² zastavanej plochy
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – len remeselné prevádzky

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- priemyselná výroba, sklady nad 100 m² zastavanej plochy
- živočíšna výroba (okrem drobného chovu)

/// Rozvojová plocha č. 5

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **rekreácia a šport**
- trvalé trávne porasty
- občianska vybavenosť (súvisiace služby – napr. požičovne športových potrieb, maloobchodné prevádzky – napr. spoločné stravovanie, občerstvenie, ubytovanie)
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie
- výroba akéhokoľvek druhu, sklady

/// Rozvojové plochy č. 6a-b, 7

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **priemyselná výroba**
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)
- sklady a plochy technických zariadení
- občianska vybavenosť (napr. reštaurácia, výrobné a remeselné služby)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- trvalé bývanie
- živočíšna výroba
- činnosti výrazne zaťažujúce okolité obytné územie prašnosťou, hlukom, zápachom

/// Rozvojová plocha č. 8

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **zberný dvor, kompostovisko**
- skladové plochy a plochy technických zariadení

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- všetky ostatné funkcie

/// Rozvojová plocha č. 9

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **technické vybavenie – čistiareň odpadových vôd**

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- všetky ostatné funkcie

Regulácia funkčného využitia pre existujúcu zástavbu

/// Z-A: Existujúce obytné územie

Vymedzenie:

- existujúca obytná zástavba, s výnimkou centrálnej zóny obce

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**
- trvalé trávne porasty, nelesná drevinová vegetácia, vodný tok, záhrady
- šport

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)
- základná občianska vybavenosť – služby, maloobchodné prevádzky do 150 m² zastavanej plochy
- bývanie v bytových domoch – len jednotlivito ako náhrada rodinných domov
- vyhradená zeleň, cintorín, verejná zeleň – musia byť zachované aspoň v pôvodnom rozsahu
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – len remeselné prevádzky

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba (okrem drobného chovu)
- priemyselná výroba a sklady

/// Z-B: Existujúce výrobné územie

Vymedzenie:

- bývalé areály ŠM na východnom okraji obce a Knauf Insulation a.s. na západnom okraji obce

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **priemyselná výroba**
- sklady a plochy technických zariadení
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)
- výrobné a remeselné služby
- agroturistika, vrátane drobného chovu
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- odstavné plochy
- triedenie / spracovanie vyťažených nerastných surovín

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba
- bývanie

- sklady (logistika) nadlokálneho významu (nad 500 m² zastavanej plochy)

Z-C: Centrálna zóna obce

Vymedzenie:

- polyfunkčné centrum obce okolo námestia, vrátane areálu ZŠ

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **zmiešané územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **občianska vybavenosť**
- **bývanie v rodinných domoch**
- bývanie v bytových domoch
- šport (ihriská, telocvičňa)
- verejná zeleň
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia (vrátane odstavných plôch)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba (vrátane drobného chovu)
- priemyselná výroba a sklady

Z-D: Existujúce rekreačné územie

Vymedzenie:

- existujúce futbalové ihrisko v lokalite Sihot

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **šport**
- občianska vybavenosť (súvisiace služby – napr. požičovne športových potrieb)
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie
- výroba akéhokoľvek druhu, sklady

Regulácia funkčného využitia pre územie bez predpokladu lokalizácie zástavby

Ide o plochy poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu mimo zastavaného územia obce bez predpokladu lokalizácie zástavby. Využitie tohto územia sa riadi zásadami

stanovenými v Krajinnoekologickom pláne obce Brehy. Vymedzené boli 2 homogénne celky, tzv. krajinnoekologické komplexy s ekvivalentnými vlastnosťami krajinných zložiek, meraných špecifickými ukazovateľmi (p. Metodika SAŽP, 2001).

KEK–A: Lesná vrchovinová krajina

Vymedzenie / charakteristika:

- KEK–A zahŕňa väčšinu plochy časť katastrálneho územia (viac ako 80%). Územie je zalesnené a využívané pre účely lesného hospodárstva. Prvky zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia sú zastúpené v dostatočnej miere. V rámci krajinnoekologického komplexu je možné rozlíšiť subkomplexy – podľa prevládajúceho úklonu územia na juh alebo na sever, podľa geologického podkladu. Krajinnoekologický komplex plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu.

Prípustné funkčné využívanie:

- lesné porasty bez hospodárskych zásahov (ochranné lesy)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- lesné porasty obhospodarované ako hospodárske lesy
- trvalé trávne porasty – len v rozsahu existujúcich porastov
- vodné plochy – pre účely protipovodňovej ochrany

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- orná pôda
- lesné porasty ťažené holorubným spôsobom
- ťažba nerastných surovín
- výstavba rekreačných zariadení a iné stavebné zásahy

KEK–B: Niva rieky Hron

Vymedzenie / charakteristika:

- KEK–B je zreteľne vymedzený rovinnou nivou Hrona. V danom úseku široká len 0,5 km a do k.ú. Brehy zasahuje len plochami medzi meandrami Hrona v lokalitách Slučandolina, Pod Plieškami, Sihoť. Údolie je pomerne hlboko zarezané v okolitej vrchovine. Celá niva je prevažne odlesnená, plní však funkciu významného biokoridoru. Je pretkaná koridormi dopravných a inžinierskych stavieb, pôsobiacich na biokoridor ako stresové faktory. Krajinnoekologický komplex tvorí kostru ekologickej stability územia. Tieto funkcie je potrebné preferovať a súčasne eliminovať pôsobenie sekundárnych stresových faktorov.

Prípustné funkčné využívanie:

- vodné toky, vodné plochy, trvalé trávne porasty neobhospodarované a podmäčané, nelesná drevinová vegetácia bez hospodárskych zásahov
- technické stavby protipovodňovej ochrany

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- orná pôda, plochy a zariadenia dopravnej a technickej infraštruktúry – len v súčasnom rozsahu
- rekreácia v krajine – len na vymedzených plochách a bez zriaďovania trvalých stavieb

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výstavba rekreačných zariadení a iné stavebné zásahy

3.2 Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia

Stanovujú sa záväzné zásady pre umiestňovanie občianskej vybavenosti:

- umiestňovanie zariadení dennej potreby realizovať v primeranej pešej dostupnosti v záujme vytvárania podmienok pre základnú obsluhu všetkých obyvateľov
- vznik nových prevádzok obchodu a služieb celoobecného významu podporovať v rámci vymedzenej centrálnej zóny obce
- využitie starej budovy ZŠ pre nekomerčnú občiansku vybavenosť (napr. polyfunkčné spoločensko-kultúrne zariadenie, penzión / denný stacionár pre seniorov)
- vybudovanie telocvične v areáli základnej školy
- zriadiť v obci dedinské múzeum
- podporiť vznik pobočky pošty a ambulancie obvodného lekára
- rozšíriť cintorín v rozsahu rozvojovej plochy č. 2
- kompletizácia športového areálu, doplnenie nových ihrísk a prevádzkových objektov
- vo väzbe na existujúci športový areál v lokalite Sihof vytvoriť prírodné táborisko vodných turistov s príslušným vybavením – v rozsahu rozvojovej plochy č. 5
- detské ihriská a oddychové plochy rozmiestniť rovnomerne do jednotlivých častí zastavaného územia (centrálnej zóny, časť Liešňa, Močarina/Kopanica)
- usmerňovať rozvoj služieb (najmä v skupine výrobných služieb) v obytnom území tak, aby nedochádzalo k negatívnemu pôsobeniu na kvalitu obytného prostredia

3.3 Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia

Z hľadiska umiestnenia verejného dopravného vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- rešpektovať existujúce koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry – ciest III. triedy
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50, resp. MOK 7,5/40 a vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia
- doplnenie komunikačného systému obce o novonavrňované prepojenia miestnych komunikácií
- na slepých uliciach dlhších ako 100 m vybudovať obratiská
- rekonštrukcia a rozšírenie účelovej cesty Brehy – Pukanec
- zriadiť odstavné plochy pri navrhovaných bytových domoch a športovo-rekreačnom areáli
- vybudovať chodníky pozdĺž prieľahu cesty III. triedy č. III/065008 zastavaným územím obce
- vybudovať chodník pozdĺž existujúcej miestnej komunikácie smerom na Pukanec, v rámci vyznačenej centrálnej zóny obce
- vybudovať výbočiská pri autobusových zastávkach v zmysle STN 73 6425, pokiaľ to dovoľujú priestorové pomery

3.4 Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia

Z hľadiska umiestnenia verejného technického vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- výstavba prepojovacieho potrubia skupinových vodovodov, v úseku Hliník nad Hronom – Hronský Beňadik
- v rámci výstavby prepojovacieho vodovodu vybudovať nový vodojem v k.ú. Brehy
- rešpektovať koridory existujúcich rozvodov vody
- riešiť zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu v súlade s urbanistickou koncepciou – rozšíriť vodovodnú sieť o rozvody v navrhovaných rozvojových plochách
- nové a existujúce vodovodné potrubia v maximálnej miere zokruhovať s existujúcimi potrubiami
- rozvody vody v zastavanom území obce umiestňovať do verejných priestranstiev
- dobudovať sphaškovú kanalizáciu v existujúcich uliciach, ktoré nie sú pokryté kanalizáciou

- vybudovať splaškovú kanalizáciu v celej obci i v nových rozvojových plochách
- vybudovať v obci čistiareň odpadových vôd, zabezpečujúcu čistenie splaškových vôd z kanalizácie
- trasy nových kanalizácií a zariadenia na nich umiestňovať do verejných priestranstiev
- čerpacie stanice splaškových vôd umiestňovať mimo komunikácie
- odvod dažďovej vody z komunikácií riešiť vsakovaním do terénu, prostredníctvom vsakovacích jám
- väčšie spevnené plochy (nad 200 m²) budovať s priepustným povrchom (zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby)
- vybudovať dažďový rigol pre odvedenie dažďových vôd z navrhovanej rozvojovej plochy č. 1 a jeho zaústenie do Obecného potoka
- rešpektovať koridory existujúcich vedení elektrickej energie
- rezervovať koridor pre výstavbu vedenia VN 2x110 kV Kozárovce – Žarnovica
- inštalovať novú trafostanicu pre zlepšenie napäťových pomerov v časti Liešňa
- inštalovať novú trafostanicu pre zásobovanie elektrickou energiou novej rozvojovej plochy č. 1
- sekundárne (NN) rozvody a domové prípojky v nových rozvojových lokalitách realizovať formou káblových vedení, uložených do zeme (nové aj existujúce)
- rešpektovať koridory existujúcich plynovodov
- plynifikovanie nových lokalít uskutočňovať predĺžením, alebo vysadením nových odbočiek plynovodov
- nové strednotlakové plynovody realizovať z materiálu PE stredne ťažkej rady
- rešpektovať trasy telekomunikačných káblov a zariadení telekomunikačnej infraštruktúry
- rozvody miestnej telekomunikačnej siete realizovať zemným káblovým vedením (nové aj existujúce)
- nové vysielacie zariadenia (s výnimkou WiFi vysieláčov) neumiestňovať v zastavanom území obce, ani v rámci jeho navrhovaného rozšírenia
- realizovať stavby protipovodňovej ochrany zastavaného územia obce

3.5 Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt

- zachovať a chrániť v súlade so všeobecným verejným záujmom a princípmi pamiatkovej ochrany pamiatky zapísané a pripravované na zápis v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (v zmysle § 22 pamiatkového zákona: zákona č.

208/2009 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, v znení zákona č. 479/2005 Z.z., ods. 2, písm. b):

- kaplnka sv. Jána Nepomuckého, z 2. pol. 19. storočia, v strede obce (v ÚZPF č. 2245/0)
- dom č. 167 – areál ľudového domu s hrnčiarskou pecou
- dom č. 215 – zrubový, okožovaný, s kamennou murovanou bočnou stenou, sedlovou strechou s podlomenicou a náznakovou kópiu slamenej strechy
- obnoviť a zachovať ďalšie pamiatky a ich súbory, ktoré majú nesporné architektonické a kultúrno-historické hodnoty:
 - urbanistickú uličnú zástavbu okolo kostola a pozdĺž potoka a časť zástavby západným smerom pozdĺž Hrona; ide o priečne radené prízemné domy, štítmí orientovanými do ulice
 - zachované prízemné domy jednotraktové – jedno až trojpriestorové
 - typ baníckeho domu s drevenou pavlačou na konzolách (na parc. č. 998/2)
 - staršie typy domov (približne z druhej tretiny 19. stor.) so sedlovou strechou a podlomenicou, s dreveným štítom s výzorníkmi špecifickými pre domy obce Brehy – kríž s hviezdami a vyrezávanou krycou lištou; radenie výzorníkov hviezd má rôzne obmeny
 - typ ľudových domov zo začiatku 20. storočia – prízemné domy s valbovou strechou
 - dvory s výrobnými objektmi (hrnčiarskymi pecami a hospodárskymi objektmi – komory, maštale, stodoly) a s architektonickými prvkami (šambrány, nárožné bosáže, nadokenné a podokenné rímsy, výplne dverných otvorov a brán, okenné výplne so stredným stĺpikom – jednoduché, dvojkrídlivé 6-tabuľkové, trojkrídlivé, s tvaroslovím rámov, s kovaniami), vývojové fázy gánku a pavlače (drevená pavlač, murovaný gánok, presklený gánok), vstupné brány, oplotenia, bráničky, kované oplotenie
 - kostol sv. Jozefa Pestúna, rímskokatolícky, barokovo-klasicistický, z roku 1786, rekonštruovaný v rokoch 1969-71. Ide o jednolodňovú stavbu so segmentovým uzáverom presbytéria a s vežou vstavanou do štítového priečelia
 - neskorobaroková socha Immaculaty z roku 1749, na stĺpe pred kostolom
 - liatinový kríž pri kostole
 - kaplnka prícestná – pri ceste do Rudna nad Hronom
 - prícestné stĺpy
 - kolesové studne pred domami
 - objekt hasičskej zbrojnice
 - pomník obetiam I. svetovej vojny, z roku 1937

- pamätník SNP pilierového tvaru, postavený v roku 1976 podľa návrhu A. Supuku a S. Balka
- z hľadiska ochrany archeologických nálezísk dodržiavať nasledovné požiadavky:
 - vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk ku stavbe, ktorá si vyžiada vykonanie zemných prác, stavebník/investor je povinný od príslušného krajského pamiatkového úradu už v stupni územného konania si vyžiadať odborné stanovisko
 - v prípade nevyhnutnosti vykonať záchranný archeologický výskum ako predstihové opatrenie na záchranu archeologických nálezísk a nálezov rozhoduje o výskume podľa § 37 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad

3.6 Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability

Zásady ochrany prírody a krajiny

- zabezpečiť ochranu CHKO Štiavnické vrchy
- zabezpečiť ochranu navrhovaného územia európskeho významu SKUEV 0263 „Hodrušská hornatina“
- chrániť biotopy národného a európskeho významu: 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa Orchideaceae), 6240* Subpanónske travinnobylinné porasty, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 8150 Nespevnené silikátové skalné sutiny kotlínneho stupňa, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy, 9110* Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku

Zásady pre vytvorenie územného systému ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle návrhu systému ekologickej stability je nutné rešpektovať / dobudovať navrhované prvky ÚSES, tak aby plnili požadované funkcie biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku:

- biokoridor nadregionálneho významu NBk 12/12 Vodný tok Hron
- biocentrum miestneho významu MBc Liešňa
- biocentrum miestneho významu MBc Chlm
- biocentrum miestneho významu MBc Pleso

- biocentrum miestneho významu MBc Putikov vrch
- biokoridor miestneho významu MBk Obecný potok
- biokoridor miestneho významu MBk Liešňanský potok
- interakčné prvky plošného a líniového charakteru:
 - drobné vodné toky, ktoré nie sú klasifikované ako biokoridory miestneho významu
 - lesné porasty – najmä ochranné lesy a lesy osobitného určenia, okrem plôch biocentier
 - trvalé trávne porasty – lúky a pasienky na rozhraní zastavaného územia a lesných porastov
 - mozaikové štruktúry – trvalé trávne porasty s rozptýlenou nelesnou drevinovou vegetáciou
 - plochy verejnej zelene v zastavanom území obce – parku na námestí

Zásady starostlivosti o životné prostredie a pre aplikáciu ekostabilizačných opatrení

- vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov, zatrávnených a ponechané na sukcesiu za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- revitalizácia vodných plôch na nive Hrona ako prirodzených neresísk rýb
- obnova mokradí a vlhkých lúk v pôvodných lokalitách pozdĺž Hrona
- vylúčiť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov
- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž cesty III. triedy
- dobudovať systém dažďových rigolov zabezpečujúcich ochranu zastavaného územia obce
- vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci a čistenie splaškových vôd v čistiarni odpadových vôd
- kompletizácia výsadby zelene v zastavanom území
- revitalizácia a údržba verejnej parkovej zelene v centre obce (na námestí)
- údržba a dosadba zelene pozdĺž toku potokov zastavaným územím
- odstraňovanie nelegálnych skládok odpadov
- pred zahájením výstavby v rozvojovej ploche č. 1 (Kopanica) uskutočniť geologický prieskum

3.7 Vymedzenie zastavaného územia obce

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Brehy zastavané územie obce tak, že obsahuje:

- existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia
- navrhovaná obytná ulica v lokalite Kopanica – rozvojová plocha č. 1
- navrhované plochy športu a rekreácie – rozvojová plocha č. 5

3.8 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo rýchlostnej cesty R1 definované v šírke 100 m od osi príslušného jazdného pásu mimo zastavané územie obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)
- ochranné pásmo cesty III. triedy definované v šírke 20 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce (v zmysle cestného zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.)

Z hľadiska ochrany trás nadradeného technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma elektroenergetických vzdušných vedení (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - vonkajšie vedenie 110 kV – 15 m
 - vonkajšie vedenie 22 kV – 10 m
 - zavesené káblové vedenie 22 kV – 1 m
 - vodiče so základnou izoláciou – 4 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36):

- s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
- s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201mm do 500 mm
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)
- bezpečnostné pásmo plynovodu (a vyplývajúce obmedzenia pre výstavbu a iné činnosti v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm
 - 50 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm
 - 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z.
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z.:
 - 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia do 500 mm)
 - 2,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia nad 500 mm)
- ochranné pásmo vodných tokov vymedzujúce pobrežné pozemky pre výkon správy toku v šírke do 10 m od brehovej čiary, resp. od vzdušnej a návodnej päty hrádze

v prípade vodohospodársky významných tokov (Hron) a v šírke do 5 m pri drobných vodných tokoch v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.

- ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd – 50 m od stredu ČOV po okraj súvislej bytovej výstavby (podľa STN 756401, STN 756402)
- ochranné pásmo pohrebiska – 50 m od hranice pozemku pohrebiska (v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve)
- ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch)

3.9 Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov a pre asanáciu

Územný plán obce Brehy vymedzuje plochy pre verejnoprospešné stavby plošného charakteru:

- plocha pre revitalizáciu pešieho priestranstva a parku na námestí
- plochy pre detské oddychové centrum
- plocha pre rozšírenie cintorína v rozsahu rozvojovej plochy č. 3
- plocha pre kompostovisko a zberný dvor v rozsahu rozvojovej plochy č. 10
- plocha pre vybudovanie telocvične v areáli základnej školy

Plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb sú zakreslené vo výkrese č. 3. Pre verejnoprospešné stavby líniového charakteru sú vymedzené koridory. Ich zoznam je uvedený v kap. 3.10.

Predpokladáme, že k deleniu a sceľovaniu pozemkov dôjde na všetkých plochách vymedzených ako rozvojové plochy. Na plochách navrhovaných pre bývanie dôjde k deleniu parciel z dôvodu potreby vymedzenia plôch pre verejné komunikácie. Nakoľko územný plán obce Brehy nie je riešený s podrobnosťou územného plánu zóny, nie je možné bližšie určiť parcely, ktorých sa proces delenia a sceľovania bude dotýkať. Tieto parcely určia podrobnejšie stupne projektovej dokumentácie.

Územný plán obce Brehy vymedzuje niektoré schátrané, pôvodne obytné objekty na asanácie. Ide o objekty na parcelách č. 654, 538 a 724. Sú vyznačené v grafickej časti tejto dokumentácie (výkres č. 3).

3.10 Zoznam verejnoprospešných stavieb

V zmysle § 108, ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a nálezu Ústavného súdu SR č. 217/2002 Z.z. územný plán obce vymedzuje verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a stavby za účelom zabezpečenia

verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

Územný plán obce Brehy určuje zoznam verejnoprospešných stavieb v nasledovnom rozsahu a s označeniami:

- VD1: miestne obslužné komunikácie, vrátane inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody plynu, vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií)
- VD2: upokožené komunikácie, vrátane inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody plynu, vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií)
- VD3: rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií, vrátane inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody plynu, vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií)
- VD4: rekonštrukcia a rozšírenie účelovej komunikácie Brehy – Pukanec
- VD5: odstavné plochy pri bytových domoch a športovo-rekreačnom areáli
- VD6: nové chodníky pozdĺž prieťahu cesty III. triedy III/065008 zastavaným územím obce
- VD7: nový chodník pozdĺž existujúcej miestnej komunikácie v centrálnej zóne obce
- VD8: úseky samostatných prepojovacích chodníkov
- VD9: pešie priestranstvo a park na námestí – revitalizácia
- VT1: prepojovacie potrubie skupinových vodovodov, úseku Hliník nad Hronom – Hronský Beňadik
- VT2: vodojem Kališný vrch
- VT3: čistiareň odpadových vôd
- VT4: dažďové rigoly
- VT5: protipovodňová nádrž na Obecnom potoku, nad zastavaným územím obce
- VT6: úpravy koryta Obecného potoka v zastavanom území obce
- VT7: stavby protipovodňovej ochrany zastavaného územia
- VT8: nové transformačné stanice
- VT9: elektrické vedenie VN 22 kV k novým transformačným staniciam
- VT10: elektrické vedenie VN 110 kV Kozárovce – Žarnovica
- VO1: rozšírenie športovo-rekreačného areálu v lokalite Sihot v rozsahu rozvojovej plochy č.7
- VO2: detské oddychové centrum
- VO3: rozšírenie cintorína v rozsahu rozvojovej plochy č. 3
- VO4: kompostovisko a zberný dvor v rozsahu rozvojovej plochy č. 10
- VO5: rekonštrukcia ZŠ a vybudovanie telocvične – v areáli ZŠ

Verejnoprospešné stavby líniového charakteru a plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb plošného charakteru sú zakreslené vo výkrese č. 3.

3.11 Vymedzenie častí územia pre podrobnejšie riešenie na úrovni zóny

V zmysle § 11 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov môže územný plán obce vymedziť plochy, pre ktoré bude nutné obstaráť dokumentáciu nižšieho stupňa (územný plán zóny).

Spracovanie podrobnejšej dokumentácie pre umiestňovanie objektov – územného plánu zóny je potrebné pre centrálnu zónu obce, v rozsahu vyznačenom v grafickej časti.

3.12 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb je súčasťou výkresov č. 2 a 3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (s vyznačením záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb).

V legende sú vyznačené položky, ktoré predstavujú záväznú časť riešenia – nasledovne:

- hranica zastavaného územia obce
- elektrické vedenie VN 110 kV
- elektrické vedenie VN 22 kV
- trafostanice, vrátane navrhovaných
- prepojovacie vodovodné potrubie
- vodojemy (vrátane navrhovaného)
- hlavné dažďové rigoly
- čistiareň odpadových vôd
- cesty III. triedy
- miestne a účelové komunikácie
- cykloturistické trasy
- hlavné pešie trasy, samostatné chodníky
- centrálna zóna obce – rozsah je vymedzený hranicou
- asanácia objektov – vymedzené sú objekty na asanáciu
- ochranné pásma všetkých druhov
- inundačné územie Hrona – rozsah je vymedzený hranicou
- územie ochrany prírody (CHKO, ÚEV) – rozsah je vymedzený hranicou

- hranica dobývacieho priestoru
- hranica prieskumného územia
- regulačné celky, krajinnoeekologické komplexy a ich vymedzenie

Verejnoprospešné stavby sú vyznačené v zmysle ich definície v kapitolách č. 3.9 a 3.10.